

Θα σε κάνει
ΑΝΤΡΑ ...

Penny
Strange

Μια
φεμινιστική
άποψη

για

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ και ΤΟΥΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΣ

Σειρά: ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ - 2 -

Τίτλος: "ΘΑ ΣΕ ΚΑΝΕΙ ΑΝΤΡΑ": μια φεμινιστική άποψη
για το στρατό, τον πόλεμο και τους εξοπλισμούς

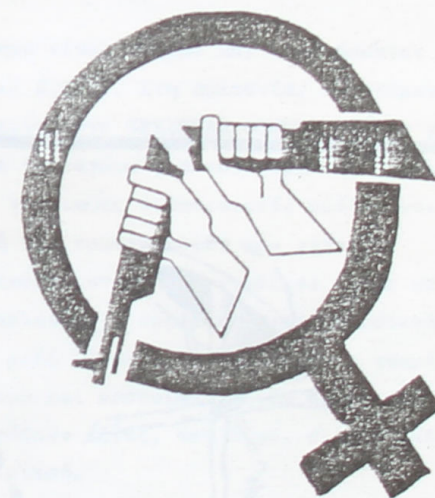
Τίτλος πρωτοτύπου: "IT WILL MAKE A MAN OF YOU":
A FEMINIST VIEW OF ARMS RACE

Συγγραφέας: PENNY STRANGE

Επιμέλεια-Έκδοση: ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρώτη Έκδοση: Μάης 1986

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ
Φιλίππου 51, Τηλ. 222 503
546 31 Θεσσαλονίκη

Β Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Το γυναικείο ειρηνιστικό κίνημα είναι ισχυρό και αναπτύσσεται σ' ολόκληρη τη Δυτική Ευρώπη και στις Η.Π.Α.. Στη Βρετανία, εμπνεόμενες από το γυναικείο ειρηνιστικό κάμπινγκ στο GREENHAM COMMON, πολλές χιλιάδες γυναίκες έχουν συνδεθεί με τον αγώνα για τον πυρηνικό αποπλισμό. Δημιουργήθηκαν έτσι, πολλές γυναικείες ειρηνιστικές ομάδες και υπάρχει όλο και μεγαλύτερη αποδοχή των πρωτοβουλιών των γυναικών και των ομάδων, που αποτελούνται αποκλειστικά από γυναίκες καθώς και των δραστηριοτήτων τους. Πάντως, μολονότι η πρακτική αποτελεσματικότητα των γυναικών, που δουλεύουν μαζί είναι πολύ πειστική, η ενημέρωση για τις σχέσεις μεταξύ πολέμου και αρσενικών αξιών καθώς και για το πώς οι γυναίκες αυτές εκφράζουν αξίες, που είναι ουσιαστικές για μια ειρηνική κοινωνία, είναι μικρή.

Οι ιδέες αυτές δεν είναι καινούργιες - παρόμοια πράγματα ειπώθηκαν από τη VIRGINIA WOOLF το 1937. Στο βιβλίο της "THREE GUINEAS" υποστηρίζει πειστικά, ότι ο καλύτερος τρόπος για να προωθήσει κανείς την ειρήνη, είναι να συμβάλλει στην απελευθέρωση των γυναικών. Πιο πρόσφατα, φεμινίστριες συγγραφείς, όπως η ANDREA DWORKIN και η BAR-

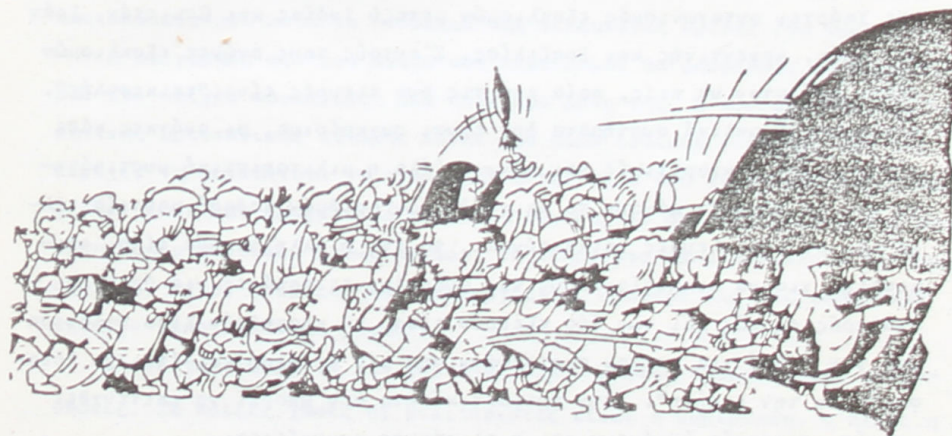
BARA DEMING, έδωσαν συνέχεια στο θέμα. Οι ιδέες αυτές ακόμα δεν είναι αρκετά γνωστές πλατιά. Γιατί λοιπόν, μολονότι, η VIRGINIA WOOLF εκτιμάται πολύ σαν συγγραφέας, αυτά που έλεγε για τον πόλεμο και για μια ανδροκρατούμενη κοινωνία, παραμελήθηκαν τόσο; Η απάντηση είναι, ότι τέτοιες απόψεις είναι δύσκολο, να γίνουν αποδεκτές σημαίνουν ότι η αντίθεση για τον πόλεμο και τη βία αρχίζει στο σπίτι ότι οι αιτίες του πολέμου είναι "μέσα εδώ", όπως επίσης και "έξω εκεί". Ελπίζω, ότι αυτό το φυλλάδιο θα κάνει μερικούς ανθρώπους να σκεφτούν, ενοείται σαν ένα αρχικό ερέθισμα και όχι σα μια οριστική ανάλυση.

Αυτό το φυλλάδιο βγήκε από τις συζητήσεις με τις φίλες μου στην "NOTTINGHAM WOMEN OPPOSED TO NUCLEAR TECHNOLOGY" (Γυναίκες από το Νότινγκχαμ Αντίθετες στην Πυρηνική Τεχνολογία), μια ειδικά φεμινιστική, αντι-πυρηνική ομάδα. Για μας, κάνοντας μια φεμινιστική ανάλυση του αγώνα των εξοπλισμών, δεν σημαίνει, ότι ρίχνουμε το σφάλμα στους άνδρες ατομικά μάλλον σημαίνει, ότι βλέπουμε τις αιτίες του πολέμου μέσα στις δομές μιας ανδροκρατούμενης κοινωνίας και κοιτάμε πίσω από αυτές τις δομές, σε μια emphatic για το αρσενικό κοσμολογία. Σαν κοσμολογία εννοώ μια βασική άποψη του κόσμου, που διαμορφώνει το πώς εξετάζουμε το κάθε τι και τι είδους πρότυπα και έννοιες εξάγουμε από τις εμπειρίες μας. Η κοσμολογία μας είναι τόσο θεμελειώδης, που είναι συνήθως αόρατη σε μας νομίζουμε, ότι μιλάμε για "σαφή γεγονότα" και δεν αντιλαμβανόμαστε, ότι μια μεταβολή στον τρόπο που βλέπουμε τον κόσμο, θα μπορούσε ν' αλλάξει τις έννοιες αυτών που αντιλαμβανόμαστε ακόμα και ν' αλλάξει αυτά που προσέχουμε και ό,τι δεν μπορούμε να δούμε. Η αρσενική κοσμολογία είναι το κύριο ενδιαφέρον του φυλλαδίου αυτού. Γιατί διαμορφώνει και καθορίζει τόσο πολύ τον κόσμο μας, ώστε πολλές γυναίκες σαν άτομα, πραγματικά υποστηρίζουν την αρσενική ανωτερότητα είτε με το να συναγωνίζονται την ανδρική συμπεριφορά (όπως η MARGARET THATCHER ή η INDIRA GANDHI), είτε παίζοντας το συμπληρωματικό γυναικείο ρόλο. Από την άλλη πλευρά κάποιοι άνδρες ατομικά προσπαθούν να δουλέψουν εναντίον της αρσενικής κυριαρχίας.

Ακόμα και τώρα όλοι οι άνδρες αποκομίζουν ορισμένα προνόμια από τη θέση τους στο σύστημα, μολονότι και αυτοί καταπιέζονται από τα όρια του ρόλου τους. Οι γυναίκες όμως είναι διπλά καταπιεσμένες, πρώ-

τα γιατί τους έχει παραχωρηθεί ένας μοναδικός ρόλος και δεύτερο από το γεγονός, ότι η κατωτερότητα είναι κεντρική στο ρόλο αυτό. Στο σύστημα της αρσενικής ανωτερότητας, οι ανθρωπίνες ιδιότητες και δραστηριότητες, ακόμα και τα φυσικά προϊόντα και τα τεχνητά, είναι διαιρεμένα ανάμεσα στην αρσενική σφαίρα και τη θηλυκή σφαίρα και τοποθετούνται ιεραρχικά το αρσενικό πάντα ανώτερο, το θηλυκό κατώτερο. Ελπίζω να δείξω, πώς η δυστική, ιεραρχική σκέψη οδήγησε στην αποδοχή και επιδοκιμασία της βίας κι έτσι βρίσκεται στη ρίζα του αγώνα των εξοπλισμών και ότι το είδος αυτό της σκέψης από μόνο του είναι μία αιχμή σεξουαλικής κυριαρχίας.

Επειδή δε η αρσενική κυριαρχία είναι, όπως θα δείξω αργότερα, βασισμένη πάνω στο διαχωρισμό και την κυριαρχία, οι άνδρες ζητούν να διαφυλάξουν την ειρήνη φτιάχνοντας εμπόδια, ώστε να κρατήσουν τους άλλους μακριά. Τα τείχη του Ανδριανού και το Μεγάλο Τείχος της Κίνας είναι μνημεία αυτής της προσέγγισης. Ακόμα μιλάμε για "ουδέτερα κράτη" και "ζώνες". Αλλά τώρα αυτή η φυσική απόσταση είναι πολύ λιγότερο σημαντική ο χωρισμός διατηρείται μέσα από το φόβο και η μια χώρα προσπαθεί να φοβίσει την άλλη με την милитарιστική της δύναμη. Τα αποτελέσματα του να ζητάει κανείς "ειρήνη" και "ασφάλεια" μέσα από το διαχωρισμό και τα εμπόδια (γνωστή σα DISSOCIATIVE PEACE STRATEGIES - διαχωριστικές στρατηγικές για την ειρήνη) είναι να επιταχύνει τον αγώνα των εξοπλισμών.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ

Οι αιτίες και ο τρόπος που λειτουργεί ο αγώνας των εξοπλισμών είναι παρα πολύ σύνθετες. Εδώ μπορώ μόνο να κάνω ένα σύντομο σκιαγράφημα, ώστε να δώσω ένα σημείο αναφοράς. Ο παγκόσμιος αγώνας εξοπλισμών έχει καταφέρει μια επιτάχυνση, που δεν συμβαδίζει με περιόδους ειρήνης. Τα έξοδα των милитарιστών το 1981 έφτασαν κάπου στα 600-650 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο. Το πυρηνικό υλικό είναι ίσο μ'ένα εκατομμύριο βόμβες σαν αυτή της Χιροσίμα. Είναι ένα παγκόσμιο φαινόμε-

νο: Υπάρχει ανταγωνισμός εξοπλισμών μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν, Ιράν και Ιράκ, Αργεντινής και Βραζιλίας. Σ'αυτούς τους αγώνες εξοπλισμών είναι αδύνατον να πείς, ποιά από τις δυο πλευρές είναι "επικεφαλής". Διαφορετικά οπλικά συστήματα δεν είναι συγκρίσιμα, οι ανάγκες κάθε χώρας είναι διαφορετικές και πάνω απ'όλα η милитарιστική μυστικότητα και τα ψέμματα κάνουν το παιχνίδι των αριθμών καθαρή μαντέλα. Αλλά και οι δύο πλευρές επικαλούνται, το ότι η άλλη πλευρά είναι επικεφαλής για να δικαιολογήσουν τις αυξανόμενες δαπάνες για όπλα. Ο σταθερός σκοπός και των δύο πλευρών είναι να κρατηθούν λίγο ψηλότερα από τον εχθρό για να τον αποτρέψουν από μια επίθεση και έτσι να "διαφυλάξουν την ειρήνη". Στην πραγματικότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί καμία ισορροπία δυνάμεων και η κλιμάκωση συνεχίζεται.

Το ίδιο αληθεύει και για τον αγώνα των πυρηνικών εξοπλισμών μεταξύ των υπερδυνάμεων Η.Π.Α. και Σοβιετικής Ένωσης καθώς και των συμμαχικών που ηγούνται, του ΝΑΤΟ και του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Η άνοδος των εξοπλισμών είναι η αύξηση κατά ένα μέρος των συνολικών αριθμών των όπλων και των πυρηνικών κεφαλών και κατά το πιάδ σημαντικό μέρος της συνθετότητάς τους. Οι εξοπλισμοί και ιδιαίτερα τα πυρηνικά όπλα γίνονται όλο και πιάδ ισχυρά, περισσότερο ακριβή και είναι όλο και πιάδ δυσκολο να ανιχνευτούν. Η εκτίμηση της δύναμης του ενός από τον άλλο έχει γίνει ακόμα πιάδ δύσκολη και ο αγώνας αυτός των εξοπλισμών δε μπορεί ποτέ να φτάσει σε μια ισορροπία και να σταματήσει. Δεν έχει τέλος άλλο από ένα πυρηνικό ολοκαύτωμα.

Μια μεγάλη δύναμη πίσω από τον αγώνα των εξοπλισμών είναι φυσικά οι милитарιστές. Οι καινούργιοι εξοπλισμοί διατηρούν το ηθικό ψηλά και υπάρχει συχνά ανταγωνισμός μεταξύ διαφορετικών κλάδων των στρατιωτικών δυνάμεων σχετικά με το ποιός θα πρέπει να έχει την πιάδ προηγμένη τεχνολογία. Οι милитарιστές είναι επαγγελματίες· η δουλειά τους αποβλέπει στη милитарιστική υπεροχή. Δεν σκέφτονται κανένα άλλο τρόπο υπεράσπισης εκτός από τη милитарιστική στρατηγική και τους εξοπλισμούς· δεν σκέφτονται τις ανθρώπινες συνέπειες, εκτός κι όταν ισορροπούν τις απώλειες σε σχέση με τα κέρδη. Η προϋπόθεση της ύπαρξης ένος εχθρού, που αντιπροσωπεύει μια ένοπλη απειλή, είναι η δικαιολογία για την ύπαρξη τους και η ύπαρξη τους διατηρεί αυτή την προϋπόθεση ζωντανή. Οι милитарιστικές αντιπαραθέσεις έχουν μια επιτάχυνση από μόνες τους όπως αποδείχτηκε κατά τη διάρκεια της τελευταίας κρίσης στα Φώκλαντ.

Η αποχώρηση από τον αγώνα των εξοπλισμών θα μπορούσε, να θεωρηθεί σαν ένα δείγμα αδυναμίας, μία ήττα από μόνη της. Η ανεξαρτησία της πυρηνικής Βρετανικής δύναμης είναι ένα θέμα εθνικού γοήτρου, που της παρέχει τη δυνατότητα να είναι μέλος της ελίτ του πυρηνικού κλάμπ και φέρνει μαζί του πραγματική πολιτική δύναμη, αν όχι μία αύξηση της εθνικής υπερηφάνειας. Καθώς λοιπόν, τα υπάρχοντα όπλα προκαλούν επίθεση από ένα "εχθρό", πρέπει να δημιουργούνται σταθερά όλο και υψηλότερα επίπεδα "αποτρεπτικών μέσων".

Σ'ολο τον κόσμο οι милитарιστές έχουν μεγάλη επιρροή στις κυβερνήσεις. Σε πολλές χώρες οι милитарιστές είναι η κυβέρνηση, σ' άλλες η

κυβέρνηση διοικεί με την άδεια και την προστασία των ενόπλιων δυνάμεων. Ακόμα κι εκεί, όπου οι στρατιωτικοί δεν έχουν τόσο σημαντική θέση εξα-σκούν πίεση στην κυβέρνηση σαν ένα ισχυρό λόμπυ και σαν μία εκλογική δύναμη. Οι πολιτικοί που αντιστέκονται στις απαιτήσεις του στρατιωτι-κού, βιομηχανικού, ακαδημαϊκού και γραφειοκρατικού συμπλέγματος, σύν-τομα βρίσκονται έξω από τα γραφεία τους, έτσι ώστε η προσωπική τους στάση να είναι δεμένη μ'αυτή των милитаристών. Το σύμπλεγμα αυτό είναι ένας μεγάλος εργοδότης πολιτών και στρατιωτικών υπαλλήλων.

Και η επιρροή των στρατιωτικών εκτείνεται ακόμα μακρύτερα μια και οι αξίες τους είναι διαδεδομένες και θαυμάζονται ιδιαίτερα από τους πο-λίτες. Το καθήκον του στρατιώτη δεν θεωρείται μια δυσάρεστη αναγκαιότη-τα, αλλά ένα ηρωικό πεδίο της ανδρικής αξίας. Μερικές απ'αυτές τις μι-λιταριστικές αξίες είναι: η αποδοχή της χρήσης της δύναμης ή της απει-λής της χρήσης, η αναγκαιότητα και αρετή του να υπερέρχεις, του να δί-νεις διαταγές, η άνευ όρων υπακοή, η σπουδαιότητα της νίκης, η ανάγκη του να είσαι σκληρός και να υπερβαίνεις τα συναισθήματά σου, το να πε-ριφρονείς το σωματικό πόνο τον δικό σου ή των άλλων, το να ονομάζεις κάποια άλλη ομάδα σαν "εχθρούς". Τα περισσότερα απ'αυτά θεωρούνται πως είναι ανδρικά χαρακτηριστικά. Οι κοινωνικές πιέσεις ενθαρρύνουν τα α-γόρια να αναπτύξουν ένα χαρακτήρα, που είναι περισσότερο κοινός με τη милитаристική ιδέα. Οι θεομοί μιας κοινωνίας, που κυριαρχεί το αρσενικό βασίζονται ακριβώς σ'αυτά τα είδη ανταγωνιστικής συμπεριφοράς και επι-διώκουν τη δύναμη. Πράγματι, οι милитаристές είναι το πρότυπο όλων των αρσενικών ιδιοτήτων· η κούρσα των εξοπλισμών είναι η αθρόα έκφραση της αρσενικότητας.

Υψηλή τεχνολογία

Η κούρσα των εξοπλισμών είναι υψηλή τεχνολογία. Τα οπλικά συστήματα έχουν γίνει τόσο σύνθετα, που πολλά απ'αυτά δεν κάνουν αίσθηση οικονο-μικά ή ακόμα και στρατιωτικά πια. Δεν μπορείς να πολεμήσεις σ'έναν πό-λεμο με πυρηνικά όπλα. "Η σύγχρονη милитаристική τεχνολογία" γράφει η MARY KALDOR, "δεν είναι ανεπτυγμένη, είναι παρακμιακή.... Είναι ανίκα-νοι να κερδίσουν ένα περιορισμένο στρατιωτικό στόχο κι έχουν καταραχώ-

σει την οικονομία των Η.Π.Α. και τις οικονομίες των χωρών, που ακολου-θούν τα ίχνη της" (MARY KALDOR, THE BAROQUE ARSENAL). Ακόμα σε πείσμα των καταστροφικών οικονομικών αποτελεσμάτων από το τεράστιο κόστος της και της αμφίβολης στρατιωτικής αξίας της, η τεχνολογία φαίνεται να έχει μια επιτάχυνση από μόνη της. Κάθε πιθανότητα δημιουργίας όπλων περισσό-τερο θανατηφόρων πρέπει, να γίνει πραγματικότητα. Αν οι ερευνητές παρέ-χουν την τεχνολογία, οι милитаристές επινοούν ένα νέο σενάριο ώστε να την εφαρμόσουν και τότε παρουσιάζεται πολιτικά σα μια στρατηγική αναγ-καιότητα. Το "Πρώτο Χτύπημα" ήταν πολιτικά ανεπίτρεπτο και η δικαιολο-γία για πυρηνικά όπλα ήταν το αποτρεπτικό αποτέλεσμα της "Αμοιβαίας Βέ-βαιης Καταστροφής" (MUTUAL ASSURED DESTRUCTION), μέχρις ότου μια νέα γενιά πυραύλων με μεγάλη ακρίβεια έκαναν το "πρώτο χτύπημα" εφικτό. Τώ-ρα έχει αναδυθεί μια милитаристική και πολιτική λογική για το πρώτο χτύ-πημα, που μας φέρνει ένα βήμα πιο κοντά σ'έναν πυρηνικό πόλεμο. Κάθε νέ-ος πύραυλος απαιτεί ένα νέο αντι-πύραυλο και όλα αυτά παρέχουν ένα σί-γουρο απόθεμα εργασίας και χρημάτων στα ερευνητικά τμήματα. Οι ερευνη-τικές ομάδες παραμένουν κοντά μετά την επίτευξη του στόχου τους και α-ποτελούν μια δύναμη πίεσης προς την κατεύθυνση δημιουργίας νέας милитаристικής ερευνητικής εργασίας. Το ερευνητικό πεδίο είναι ένας ισχυρός μηχανισμός, όπου χρησιμοποιούνται πολλά χρήματα και πολλοί άνθρωποι. Σ' όλο τον κόσμο πάνω από το 50% των επιστημόνων δουλεύουν συμβάλλοντας στην υπόθεση της "άμυνας".

Χοντρές δουλειές

Η κούρσα των εξοπλισμών είναι επίσης μια μεγάλη επιχείρηση. Οι πωλή-σεις όπλων είναι η μεγαλύτερη επιχείρηση στον κόσμο, μετά απ'αυτή του πετρελαίου και φέρνει κέρδος περίπου 130.000 εκατομμύρια δολάρια το χρόνο. Στα βιομηχανικά έθνη, τόσο οι κυβερνήσεις όσο και οι κατασκευα-στές και έμποροι όπλων, προσπαθούν να πουλήσουν τα όπλα τους στο εξωτε-ρικό. Φέρνει καλά κέρδη, μειώνει το σχετικό κόστος της έρευνας και της ανάπτυξης και δίνει πολιτική επιρροή στους πωλητές. Πολλές από αυτές τις πωλήσεις γίνονται προς τις χώρες του Τρίτου Κόσμου, όπου ο στρατιωτικός εξοπλισμός χρησιμοποιείται συχνά από κατασταλτικές κυβερνήσεις εναντίον του ίδιου του λαού τους. Καμία αναπτυξιακή ενίσχυση δεν μπορεί να βοηθή-

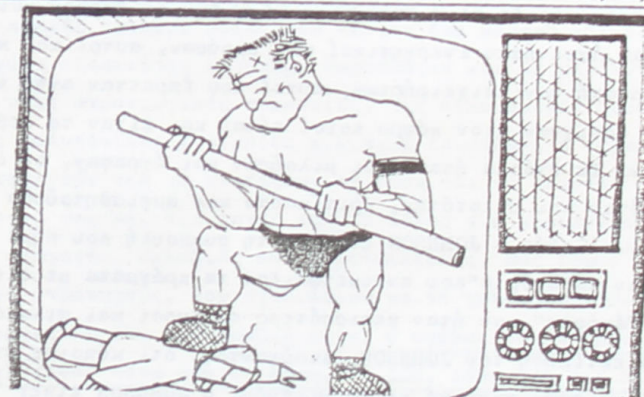
σει τους φτωχούς ανθρώπους, όταν η στρατιωτική βοήθεια και οι πωλήσεις των όπλων βοηθούν τις κυβερνήσεις τους να τους αποτρέψουν από το να αποκτήσουν πραγματικό έλεγχο πάνω στις πηγές, που χρειάζονται για υγιείς συνθήκες ζωής.

Και τα δύο αυτά πεδία, η έρευνα για όπλα και η βιομηχανία όπλων είναι σε μεγάλο βαθμό ανταγωνιστικές. Η επιθυμία για νίκη οπωσδήποτε ξεπερνά τη θεώρηση των πραγματικών συνεπειών. Για τους επιστήμονες υπάρχει η πρόκληση της αύξησης της ακρίβειας, της αύξησης του ελέγχου. Οι συνέπειες της χρήσης των νέων τεχνολογιών μπορεί να θεωρηθούν σαν αποτέλεσμα της υπευθυνότητας κάποιου άλλου. Για τους βιομήχανους τα χρήματα είναι ένα αποδεκτό μέσο δύναμης και σημαδι επιτυχίας.

Το κοινό σ' όλα τα στοιχεία του милитаристικού, πολιτικού, βιομηχανικού, ακαδημαϊκού συμπλέγματος, που διατηρεί τον αγώνα των εξοπλισμών είναι η επιθυμία για υπεροχή και δύναμη, ο αγώνας για ανωτερότητα. Αυτός ο αγώνας προχωράει σ' όλα τα επίπεδα - μεταξύ των στρατιωτικών συμμαχιών, όπως το ΝΑΤΟ και το Σύμφωνο της Βαρσοβίας* μεταξύ των χωρών μέσα σ' αυτές τις συμμαχίες για την αρχηγία* μεταξύ των ενόπλων δυνάμεων και των δύο πλευρών καθώς και μέσα σε κάθε μια από αυτές τις ένοπλες δυνάμεις* μεταξύ των πολιτικών για ανώτερες θέσεις και διεθνή γόητρο. Αυτά τα είδη του ανταγωνισμού θεωρούνται ότι είναι υγιή και ενισχύονται ολοένα. Πίσω όμως από αυτά βρίσκεται μια ψυχρή επιθυμία για έλεγχο και κυριαρχία επικινδύνου αποκομμένη από τα ανθρώπινα συναισθήματα, όσον αφορά τις συνέπειες της.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΡΣΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι φρενίστριες βλέπουν τον αγώνα για κυριαρχία και ανωτερότητα σαν ένα χτυπητό χαρακτηριστικό της ανδροκρατικής κοινωνίας. Εμείς το βλέπουμε όχι μόνο σαν κάτι το πλατειά διαδεδομένο, αλλά που θαυμάζεται, ποθείται και καλλιεργείται στο μισό του ανθρώπινου είδους και είναι ένας αποδεκτός τρόπος πολιτικού λόγου και διεθνών σχέσεων. Βλέπει φανερό, αν και όχι αρκετά κοινό γεγονός, ότι όλοι οι οργανισμοί, που προωθούν τον αγώνα των εξοπλισμών είναι αποκλειστικά ανδρικοί. Οι περισσότεροι, που εργάζονται εκεί είναι άνδρες, ενώ οι γυναίκες σε γενικές γραμμές δεν καταλαμβάνουν ανώτερες θέσεις. Μέχρι πρόσφατα, τέτοιου είδους ασχολίες ήταν αποκλειστικά ανδρικές. Οι άνδρες ήταν αυτοί που έφτιαξαν τις δομές, πράγμα που καθορίζει τη λειτουργία τους σήμερα. Όσοι συμμετέχουν σε τέτοιες ασχολίες, πρέπει να αποδεχτούν, να υπερτονίζουν τις αξίες του αρσενικού.

Η λατρεία του αρσενικού για σκληρότητα

Η βία δεν είναι μια αποκλειστικά ανδρική πρακτική, αλλά μόνο για τους άνδρες είναι στενά συνδεδεμένη με την ταυτότητά τους. Το να υποτάξεις κάποιον ή κάτι είναι η αναγκαία απόδειξη του ανδρισμού και η κατάπιση των γυναικών διαιώνίζει αυτή τη λανθασμένη αντίληψη. Ένα αγόρι πρέπει, να αποδείξει το είναι του, χωριστά από τις γυναίκες, πρωταρχικά με τη σκληρότητα και τη βία. Μερικές φορές η βία είναι φυσική. Μερικές φο-

ρές όμως η δύναμη πάνω σε άλλους ανθρώπους προέρχεται από οικονομικές ή κοινωνικές σχέσεις και όχι από φυσική δύναμη. Πάντως τόσο η φυσική όσο και η οικονομική, πολιτική και κοινωνική δύναμη είναι ελδή της ίδιας υπερτονισμένης κυριαρχίας και μετατρέπονται η μία στην άλλη.

Πιθανά ο τύπος αυτός του αρσενικού έχει γίνει μιάνόσο βασική μορφή, που κινδυνεύουμε να ξεχάσουμε πόσο βαθιά, η ανάγκη του να σκέφτεται κανείς με τρόπο σκληρό και ανδρικό, δηλητηριάζει την πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή και μας απειλεί τώρα με καταστροφή. Η ανάγκη αυτή ασκεί μια ισχυρή επιρροή στους αρχηγούς σ' όλα τα επίπεδα. Κάποιος θα μπορούσε να πει σχεδόν, ότι όσο πιο ισχυρός είναι ο αρχηγός, τόσο πιο βαθιά είναι αυτή η ανυσηχία. Η άποψη του DAVID HALBERSTAM για την συμπεριφορά των αρχηγών των Η.Π.Α. στον πόλεμο του Βιετνάμ, δείχνει πόσο βαθιά επηρεάζονταν οι αποφάσεις τους απ' αυτήν.

"Ο πρόεδρος LYNDON B. JOHNSON συχνά καταλαμβάνονταν από την ιδέα, ότι μπορούσε να κριθεί, ότι δεν είναι αρκετά "άνδρας" για την δουλειά... Ασυμμάχητα χώριζε τους ανθρώπους γύρω του σε άνδρες και αγόρια. Άνδρες ήταν, όσοι ήταν ενεργητικοί και δρούσαν, αυτοί που κυριαρχούσαν στην περιοχή των επιχειρήσεων, αυτοί που έπρταταν αντί να μιλούν, αυτοί που έδειχναν στον κόσμο ποιοι είναι και είχαν το σεβασμό των υπολοίπων. Τα αγόρια ήταν όσοι μιλούσαν και έγραφαν, οι διανοούμενοι, που καθόταν και σκεφτόταν, κριτικάραν και αμφισβητούσαν αντί να φτιάχνουν.... Καθώς ο JOHNSON ζύγιαζε τη συμβουλή που πήρε για το Βιετνάμ, ήταν τα "αγόρια" που αντιμετώπιζαν τα πράγματα με σκεπτικισμό και ήταν οι "άνδρες" που ήταν περισσότερο σίγουροι και φιλοπόλεμοι και είχαν την εκτίμηση του JOHNSON. Ακούγοντας, ότι κάποιος στη διοίκηση ήταν ειρηνιστής σχετικά με το Βιετνάμ, ο JOHNSON έλεγε: "Διάολε, θα πρέπει να κατουράει καθιστός" (DAVID HALBERSTAM, THE BEST AND THE BRIGHTEST).

Η άποψη, ότι η στάση του JOHNSON για την εξωτερική πολιτική είχε μιάν αιχμή σεξουαλικής κυριαρχίας φαίνεται από τον τρόπο, που καυχήθηκε σ' ένα ομηοσιογράφο μετά τον βομβαρδισμό των ναυτικών βάσεων στο Βόρειο Βιετνάμ: "Δε γάμησα απλά τον HO CHI MINH - Τούκοφα τον κώλο". Θεωρείται ότι αμφέβαλε για τη γυναικεία αξία και οπωσδήποτε την περιφρονούσε. Κι αυτό δεν ήταν μόνο μιάν προσωπική ματαιοδοξία. Στο βιβλίο του "THE MALE MACHINE" (η αρσενική μηχανή) ο MARC FEIGEN FESTEALU μελετάει τους προέδρους JOHNSON

KENNEDY και NIXON και συμπεραίνει: "Η αποτυχία τους να αναλύσουν και η ετοιμότητα τους να πιστέψουν στο δίκαιο, που θα μπορούσε να τους κατηγορήσει, ότι ήταν παρα πολύ μαλακοί και αδύνατοι αν αποσυρόταν από το Βιετνάμ, ήταν σε μεγάλο μέρος ένα αποτέλεσμα της προσωπικής τους προκατάληψης για σκληρότητα και η προέκταση αυτής της προκατάληψης στο εκλογικό κοινό". Ήταν εκπαιδευμένοι, να πιστεύουν, ότι η ανάγκη για "δυνατούς" αρχηγούς, που το εκλογικό κοινό αποδείχνει σαν αρχηγούς από όσους φαίνονται πιο σκληροί είναι μιάν θυσία τεράστιας αξίας για το έθνος. Τόσο η σκέψη, όσο και οι αποφάσεις, που παίρνονται στην κορυφή γίνονται σ' ένα είδος αρσενικού χώρου όπου οι μύθοι για τον ανδρισμό υπερέχουν. Κι αυτές δεν είναι μόνο οι αξίες των αρχηγών, είναι οι φιλοδοξίες πάνω στις οποίες δομήθηκε ολόκληρη η κοινωνία.

Η πατριарχική ιεραρχία

Το όνειρο μιάν ανδροκρατικής κοινωνίας είναι, ένα όνειρο εκτεταμένου ελέγχου. Οι παλιές αυτοκρατορίες του έδιναν ένα καθαρό πολιτικό σχήμα, σήμερα η δύναμη εξασκεύεται λιγότερο θορυβώδεια και με μεγαλύτερη ποικιλία ανάμεσα στις στρατιωτικές συμμαχίες, τις οικονομικές συμφωνίες, τη βοήθεια, τις πολυεθνικές εταιρείες κ.λ.π.. Η επιστήμη, η τεχνολογία και η γεωργία λειτουργούν για να υποτάξουν τη φύση και να αποσπασουν από "αυτήν" τα μυστικά της και τις πηγές της. Ο πόθος για κυριαρχία έχει γράψει μιάν ιστορία υποταγής, σκλαβιάς και εκμετάλλευσης. Μας έδωσε τα πυρηνικά όπλα και τους στρατηγούς, που σχεδιάζουν να τα χρησιμοποιήσουν. Βθιμοτυπικά ακόμα υμνείται σαν μιάν ηρωϊκή αξία. Ο αγώνας των ανδρών, για να αποδείξουν, ότι είναι πάνω από τη φύση, τα ζώα, πάνω από τις άλλες φυλές και τις γυναίκες, έχει εξισωθεί με την επιδίωξη της τελειότητας. Οι φιλοσοφοί το θεώρησαν σαν την τραγωδία, το πάθος και το παράδοξο της ανθρωπίνης ύπαρξης, το ότι η φωνάσκουσα ψυχή του είναι εγκλεισμένη σ' ένα σάρκινο σώμα και οι προσπάθειες για την υπέρβαση της φύσης του θεωρήθηκαν αξιέπαινες προσπάθειες. Στην Ιουδαίο-χριστιανική παράδοση το σώμα, η φύση, οι γυναίκες, τα ζώα, οι πρωτόγονοι άνθρωποι θεωρούνται όλα σαν κατώτερες τάξεις, πάνω στις οποίες οι "ανώτεροι" δίκαια κυριαρχούν. "Τον έφτιαξε κάπως κατώτερο από άγγελο.... τοποθέτησε όλα τα πράγματα κάτω

απο τα πόδια του: όλα τα πρόβατα και τα βόδια, τα όντα και τα κτήνη των αγρών, τα πτηνά του ουρανού και τα ψάρια της θάλασσας" λέει ο ψαλμός.

Οι κλασικές ιδέες του 18^{ου} αιώνα για την "κλίμακα των ειδών" δημιούργησαν πολύ καθαρά μία ιεραρχία, με τον θεό στην κορυφή, μέχρι τα πιο απλά ζωντανά δημιουργήματα. Η ιδέα αυτή ευδοκίμησε και σήμερα με μία σύγχρονη όψη. Ο ERNEST BECKER έχει μελετήσει τα μεγαλύτερα θέματα της σύγχρονης φιλοσοφίας και ψυχολογίας και γράφει:

"Ο άνθρωπος (άνδρας (MAN)) έχει μία συμβολική ταυτότητα, που τον φέρνει ακριβώς έξω από τη φύση.... Αυτή η τεράστια επεκτατικότητα, η επιδεξιότητα, η συναίσθηση του είναι, του δίνει χωρίς υπερβολή τη θέση ενός μικρού θεού στη φύση.... Ο άνθρωπος (άνδρας (MAN)) χωρίς υπερβολή χωρίζεται στα δύο, έχει μία γνώση της μεγαλοπρεπούς μοναδικότητας του εξαιτίας της οποίας ξεφεύγει από τη φύση με μία δεσπόουσα ανωτερότητα και ταυτόχρονα επιστρέφει πίσω στο έδαφος, όπου άφωνα και τυφλά σαλπίζει.... Στα κατώτερα είδη ζώων αυτή η επώδυνη αντίθεση είναι μικρότερη.... Αυτά απλά όρουν και κινούνται αυτόματα, όπως οδηγούνται από τα ένστικτα τους.... Αυτό ήταν που έκανε τόσο απλό, να σκοτωθούν ολόκληρα κοπάδια από βίωνες και ελέφαντες" (ERNEST BECKER: THE DENIAL OF DEATH)

Αυτή είναι μία ολοκληρωτικά αρσενική άποψη σχετικά με τον άνθρωπο και τη φύση. Οι γυναίκες δεν έμειναν εσκεμμένα έξω από την ανθρωπότητα. Απλά ήταν αφανείς. Για αιώνες, διδάσκονταν, ότι στις γυναίκες έλειπε η ολοκληρωτική αυτοσυναίσθηση, που σύμφωνα μ' αυτή τη θεωρία διαχωρίζει τον άνθρωπο από το ζωικό βασίλειο. Σ' αυτό το κείμενο επίσης βρίσκουμε την ιεραρχία - η ανθρωπινή "δεσπόουσα ανωτερότητα" πάνω στις "κατώτερες τάξεις" - και μαζί της, τις συνέπειες για τις "κατώτερες τάξεις": είναι "τόσο απλό να εξοντωθούν ολόκληρα κοπάδια από βίωνες και ελέφαντες". Εύκολο επίσης να εξοντωθούν άλλες ανθρώπινες υπάρξεις σαν επακόλουθο της "κατωτερότητας" τους, με το να τους ονομάζουμε "μαύρους", "μιγάδες", "πόρνες" και "ομοφυλόφιλους". Είναι καθαρό επίσης, ότι αυτή οεν είναι μια βαθμιαία ανερχόμενη ιεραρχία: υπάρχει ένα ποιοτικό άλμα μεταξύ της ανθρωπίνης "δεσπόουσας ανωτερότητας" και των υπόλοιπων, που αναγνωρίζουμε σα φυσικό κόσμο. Απ' τη μία πλευρά αυτοί που κυριαρχούν, που σκέφτονται, που σχεδιάζουν απ' την άλλη εκείνοι που υπάρχουν, για να χρησιμοποιούνται, να προσαρμόζονται στο σχέδιο. Και είναι δυνατόν, όχι μόνο η μεταχείριση της "κατώ-

τερης" ομάδας να είναι βίαιη και βίαιη, αλλά γίνεται επιτακτικό το να συμπεριφέρεται κανείς έτσι ώστε να διαχωρίσει τον εαυτό του από τους άλλους, μήπως και θεωρηθεί, ότι ανήκει σ' αυτούς.

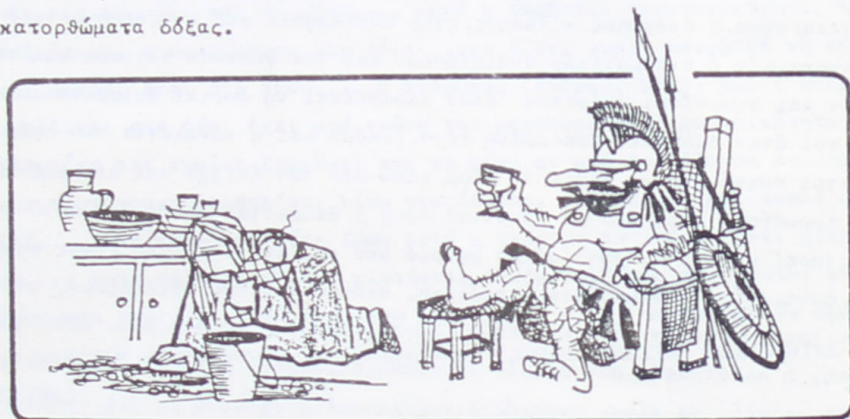
Πολεμικές αντιθέσεις

Αυτός ο τρόπος αντίληψης του κόσμου, σα να ήταν χωρισμένος σε δύο μέρη, το ένα κατώτερο το άλλο ανώτερο, συνδέεται με πολλούς καταστροφικούς διαχωρισμούς στην ανθρωπινή ζωή - μυαλό/σώμα, διάνοηση/συναίσθημα, καλλιέργεια/φύση. Ο άνθρωπος - άνδρας, έχει αντιληφθεί μία αντίθεση μεταξύ των διανοητικών ή πνευματικών αναζητήσεων και των φυσικών αναγκών και επιθυμιών και θεωρείται ενάρετος όταν παραβλέπει τη φυσική ευχαρίστηση, ακόμα και όταν προκαλεί εσκεμμένα πόνο. (ακόμη και η ιδεολογία των σπόρ συνίσταται συχνά στο να φέρει το σώμα κάτω από τον έλεγχο της θέλησης και να το προωθήσει πέρα από τα κανονικά όρια). Θεωρείται επίσης θαυμαστό το να διατηρεί κανείς το συναίσθημα μακριά από τις λειτουργίες λήψης αποφάσεων τα συναισθήματα θεωρούνται παράλογα. Έτσι αυτοί, που σχεδιάζουν, φτιάχνουν και χρησιμοποιούν τα όπλα, είναι εκπαιδευμένοι, να διώχνουν κάθε τύψη, ή λύπη, ή αποστροφή, σαν απλούς συναισθηματισμούς, μολονότι αυτά τα αισθήματα μπορεί, να είναι εντελώς δικαιολογημένα σχετικά με τις συνέπειες της δουλειάς τους.

Αυτή η ολοκληρωτικά δυϊστική και ιεραρχική αντίληψη για τον κόσμο οδηγεί σ' ένα μοντέλο σχέσεων βασισμένο στις διαμάχες. Ο κόσμος ορίζεται με όρους πολεμικών αντιθέσεων. Όσοι είναι διαφορετικοί φαίνονται σαν απειλή. Υποτίθεται, ότι θα υπάρχει πάντα ένας ενεργός πολεμικός εχθρός, ώστε να εκμεταλλευτεί οποιαδήποτε "αδυναμία". Η "απάντηση" είναι η βεβαίωση του ενός, ότι είναι ο δυνατότερος από τους δύο. Με τον τρόπο αυτό εγκαθίσταται ένα σπείραμα φόβου, βίας και προετοιμασίας για πόλεμο. Αυτό το μοντέλο είναι το θεμέλιο της θεωρίας της αποτροπής. Ένα έθνος πάντα έχει έναν εχθρό, έστω κι αν αυτοί αλλάζουν κανονικά αν κάποιος παλιός εχθρός γίνει φίλος, τότε ένας νέος εχθρός θα βρεθεί. Σ' αυτό το μοντέλο δεν υπάρχει μέση κατάσταση - αν δεν διεκδικείς σταθερά την ανώτερη δύναμη σου, τότε θα καταπιεστείς από τη δύναμη του εχθρού.

Υποτιμώντας το θηλυκό

Παραδοσιακά οι γυναίκες σχετίζονταν με το χαμηλότερο τμήμα της ιεραρχίας, τον φυσικό κόσμο, εξαιτίας του ότι γεννούσαν τα παιδιά τους κι έτσι τους ανατέθηκαν ρόλοι μέσα σ' αυτή τη σφαίρα, ρόλοι ανατροφής περισσότερο παρά ρόλοι δόξας. Ο ρόλος των γυναικών για την αναπαραγωγή του θνητού σώματος χρησιμοποιήθηκε σα δικαιολογία για τη χαμηλή αξία που έδωσαν σ' αυτές και στη δουλειά τους, ενώ η ανδρική εργασία έτεινε να είναι αθάνατη με κατορθώματα δόξας.

Ακόμα είναι παράλογο, για να μην πούμε θανάσιμο, να θεωρείται χαμηλής αξίας η αναπαραγωγή και οι ικανότητες επιβίωσης. Μάλλον αντί να δεχτούμε τη συνηθισμένη δικαιολογία για τη χαμηλή θέση των γυναικών, θα μπορούσαμε να το αντιστρέψουμε και να πούμε, ότι η φύση και οι ικανότητες επιβίωσης έχουν υποβιβαστεί εξαιτίας του ότι σχετίζονται με τις γυναίκες. Ξέρουμε από τους ανθρωπολόγους, ότι οι ρόλοι, που ανατέθηκαν σε γυναίκες και άνδρες διαφέρουν πολύ στις διάφορες κοινωνίες, παρ' ότι πάντα αυτοί που αποδόθηκαν στους άνδρες βρισκόταν σε ψηλότερη θέση, ενώ στις γυναίκες σε χαμηλότερη. Μάλλον λοιπόν, αντί η γυναίκα να είναι στιγματισμένη από τη σχέση της με το φυσικό κόσμο, ο φυσικός κόσμος και οι ικανότητες επιβίωσης περιφρονήθηκαν ακριβώς εξαιτίας της σχέσης τους με τις γυναίκες.

Εάν είναι αλήθεια αυτό, σημαίνει ότι η δημιουργία των οικονομικών προτεραιοτήτων επηρεάζεται άμεσα από την ανάγκη των ανδρών, να μειώσουν την αξία των γυναικείων πραγμάτων. Στη Βρετανία δεν υπάρχουν αρκετά χρήματα για κοινωνικές υπηρεσίες, αλλά πάντα αρκετά για εξοπλισμούς γοήτρου και σταθμούς πυρηνικής ενέργειας. Στον Τρίτο Κόσμο, οι ιδέες των Δυτικών για

"ανάπτυξη" ευνοούν τις καλλιέργειες εξαγωγικών προϊόντων, ενώ οι ζωτικές καλλιέργειες των γυναικών για τα προς το ζείν παραγνώνονται και καθίστανται όλο και πιο δύσκολες.

Η κοινωνιολόγος NANCY CHODOROW δίνει μία εξήγηση για το πώς οι άνδρες φτάνουν να περιφρονούν όλα τα γυναικεία πράγματα. Η εξάρτηση από ένα ενήλικα, συνήθως θηλυκού γένους, είναι η πρώτη και κυριότερη εμπειρία ενός παιδιού και πάνω σ' αυτή βασίζονται και όλες οι άλλες σχέσεις προς τον εξωτερικό κόσμο. Αυτό αποτελεί κατ' αρχάς μία ταυτοποίηση με τη μητέρα, όπου το παιδί αισθάνεται ότι είναι ένα μαζί της κι όχι κάτι το χωριστό. Όταν τα παιδιά αρχίζουν να αναπτύσσουν μία χωριστή ταυτότητα, τα μεν κορίτσια ανακαλύπτουν ότι δημιούργησαν την πρώτη τους ταυτότητα με κάποια του ίδιου φύλου, ενώ τα αγόρια νιώθουν ότι έφτιαξαν την πρώτη τους ταυτότητα με κάποια από το άλλο φύλο. Και όχι μόνο αυτό, αλλά και ότι δημιούργησαν έναν βαθύ δεσμό με κάποια από μία ομάδα, που τη μεταχειρίζονται σαν κατώτερη. Σαν αποτέλεσμα έρχεται να οριστεί η αρσενικότητα κατά μεγάλο μέρος αρνητικά, σαν κάτι που δεν είναι θηλυκό ή που δεν σχετίζεται με γυναίκες. Το αγόρι προσπαθεί να απαρηθεί τη σύνδεση και την εξάρτηση του από τη μητέρα του. Το κάνει, με το να καταπνίγει οτιδήποτε τελει να είναι θηλυκό μέσα του και με το να αμαυρώνει και να υποβαθμίζει οτιδήποτε φαίνεται να είναι θηλυκό στον εξωτερικό κόσμο και αυτό περιλαμβάνει την απόρριψη πολλών αξιών και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη μητέρα.

Μεταξύ αυτών των περιφρονημένων θηλυκών αξιών είναι και οι ικανότητες επιβίωσης - συνεργασίας, που παραδέχονται την εξάρτηση· η καλλιέργεια μικρής κλίμακας για τα προς το ζείν, η προετοιμασία του φαγητού, η ανατροφή των παιδιών. Ένα αγόρι μαθαίνει να μη δείχνει το συναίσθημα, να μην παραδέχεται την εξάρτηση· να ανταγωνίζεται, να προσπαθεί να πάρει το καλύτερο από τους άλλους· μαθαίνει στο να δίνει αξία στην εργασία για την απόκτηση χρημάτων, αντί στην οικιακή εργασία και τη ροπή προς τις μηχανές παρά προς τα παιδιά.

Ένα αγόρι μαθαίνει να δημιουργεί την ανδρική του ταυτότητα με μία δι-
αδικασία διαχωρισμού: η ορθόδοξη (αρσενική) ψυχολογία βλέπει την ανάπτυξη σαν μια προοδευτική ατομικοποίηση. Η άλλη πλευρά της ωριμότητας, δηλ. το να ανακαλύπτει κάποιος τον εαυτό του σε σχέση με τους άλλους είναι η εμπειρία ενός κοριτσιού και συνεπώς αφανής. Βρισκόμαστε καθαρά, στην ανάγκη τώρα αμέσως να αναπτύξουμε μια ενημέρωση σχετικά με την ικανότητα δια-

σύνδεσης μας με τους άλλους ανθρώπους καθώς και με τον υπόλοιπο φυσικό κόσμο. Όσο οι άνδρες μαθαίνουν ότι πρέπει να φτιάξουν τον εαυτό τους με το διαχωρισμό, αυτή η ενημέρωση μπορεί να ^{τους} φανεί μόνο σαν απειλή για την απώλεια της ταυτότητας τους.

Οι ιεροτελεστίες του μεγαλώματος

Η εκπαίδευση για την απόκτηση της ανδρότητας και η κατήχηση στις ανδρικές ομάδες, ξεκινά από πολύ νωρίς. Η ANNE MARIE FEARON στο άρθρο της "Ταρζάν η εποχή σου τελείωσε" σκιαγραφεί τον τρόπο της για την πύεση, που εξασκείται πάνω στο μικρό γιό της:

"Ο γιός μου ήλθε μια μέρα από το νηπιαγωγείο με την εξής πληροφορία: Τα κορίτσια είναι υπερβολικά συναισθηματικά....Επειτα ήταν το καλαθάκι του για το φαγητό - ένα χειροποίητο μικρό καλαθάκι, που μπορούσε να το κρατάει στον ώμο του. Κάποιος του είπε, ότι ήταν ένα κοριτσίστικο καλαθάκι, έτσι έπρεπε να καταργηθεί. Επειτα ήρθε το πορτοκαλί παντελόνι του, ούτε μπορεί τώρα να φοράει κίτρινες κάλτσες στο σχολείο. Σκεφτείται: Ένα παιδί τεσσάρων ή πέντε χρόνων πρέπει να ξεετάζει εξονυχιστικά κάθε παιχνίδι και κάθε ρούχο για σημάδια υπερβολικής "συναισθηματικότητας" - σημάδια που είναι τόσο απατηλά, ώστε να τον κρατούν σε συνεχή φόβο και αμφιβολία για τον εαυτό του. Υστερα από όλα αυτά θα μπορούσε κανείς να ορίσει τη διαφορά ανάμεσα σ' ένα κοριτσίστικο ή αγορίστικο παπούτσι;" (ANNE MARIE FEARON, "COME IN TARZAN YOUR TIME IS UP" IN FEMINISM AND NONVIOLENCE CHREW)

Αυτό δεν είναι κάτι το κοινότυπο "ο φόβος μήπως και θεωρηθεί θηλυκό (ή υπερβολικά συναισθηματικό ή αδύνατο) είναι μια μορφοποιητική επιρροή, που ενσταλάζει τη βία και τη δίψα για δύναμη. Τα αγόρια υποτίθεται, ότι θα πρέπει να κρύβουν το φόβο και τον πόνο τους. Η ένταση που προκαλείται απ' αυτό μπορεί να οδηγήσει μόνο στην επιθετικότητα και στη βία, που θεωρούνται "ασφαλή" μια και είναι καθορισμένο, ότι δεν είναι υπερβολικά "συναισθηματικά".

Τα μικρά αγόρια πρέπει να κρύβουν τα πιο λεπτά αισθήματα τους και να επιδεικνύουν επιθετικότητα στον πόνο της γελοιοποίησης και της τελικής αποβολής από μια αρσενική ομάδα. Αυτό εμπορικά εξωθείται από τους σούπερ-ήρωες και τα πολεμικά παιχνίδια. Τα μικρά κορίτσια από την άλλη πλευρά θα πρέπει να ξεπεράσουν τη διεκδικητική τους συμπεριφορά: διδάσκονται να εί-

ναι ευγενικά και φιλόστοργα, αλλά με τμήμα την προσωπική αφάνεια και την έλλειψη φυσικής εμπιστοσύνης. Έτσι γίνονται σύμβολα όλων αυτών, που απειλούν την απαίτηση των αγοριών να γίνονται άνδρες.

Οδηγώντας προς τη δύναμη

Στη διαδικασία του να γίνει κάποιος "άνδρας", υπάρχουν αρκετές διαδικασίες που λειτουργούν όπως ο χωρισμός των αγοριών από τις γυναίκες τα κορίτσια και τα μωρά - η εκπαίδευση τους να φοβούνται και να απαρνούνται τα πιο λεπτά τους αισθήματα - η εκπαίδευση τους να ταυτοποιούν τη σεξουαλικότητα με τη βία, δηλαδή να αποκομίζουν μια έντονη γεύση δύναμης παρά ευχαρίστησης - το να ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Ο δρόμος προς τον ανταγωνισμό και την απόκτηση δύναμης σχηματίζεται πολύ νωρίς στη ζωή του και σ' αυτόν προσηλώνεται. Είναι ένα κεντρικό τμήμα της δομής του φύλου του. Ο ανταγωνισμός είναι η βάση του εκπαιδευτικού μας συστήματος και η δύναμη που οδηγεί την οικονομία. Θεωρείται, ότι "φτιάχνει χαρακτήρες". Είναι το υπερισχύον μοντέλο σε μια ανδροκρατούμενη κοινωνία τόσο στο παιχνίδι όσο και στη δουλειά. Η ιδέα της κοινωνίας μας για το παιχνίδι είναι ένας επιθετικός ανταγωνισμός μεταξύ δύο αντιπάλων. "Το ποδόσφαιρο προδηλώνει την ιδεατή αρσενική ταυτότητα μέσα από το επιθετικό του ήθος. Η εβδομαδιαία εξόρμηση στα γήπεδα δεν είναι μια απόδραση από την καθημερινότητα - είναι μάλλον ένα εβδομαδιαίο προσκήνιο στο εθνικό ιεροφύλακιο, όπου οι αρετές της σκληρότητας και της έλλειψης ευαισθησίας μπορούν να ανανεωθούν" (EUGENE BIANCHI στο MACHISMO TO MUTUALITY).

Αυτή είναι η έννοια του παιχνιδιού, που αναπτύσσεται σ' όλες τις σφαίρες μιας ανδροκρατούμενης κουλτούρας και η προέλευση αυτού του παιχνιδιού είναι η αμαύρωση του θηλυκού. Η βία στις γυναίκες δεν είναι μόνο ένα σύμπτωμα μιας βίαιης κοινωνίας - είναι ένα πρότυπο για τις βιαιοπραγίες των ανδρών στον κόσμο. Ο EUGENE BIANCHI συνεχίζει: "Μολονότι, δε θέλουμε να το αναγνωρίσουμε ο βιασμός είναι το πρότυπο παράδειγμα του αρσενικού παιχνιδιού που διαχέει την κοινωνία. Ο ανταγωνιστής, ο εχθρός, ο αντίπαλος χρειάζεται, να εξεφτελιστεί, να γίνει αδύναμος, να μετατραπεί σε γυναίκα".

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΕΡΙΦΡΟΝΕΙΤΑΙ

Ο βιασμός είναι μιά πράξη πολέμου, τόσο στο "μέτωπο", όσο και καθημερινά στους δρόμους και τα σπίτια μας. Η MARY DALY γράφει για την "ανδρία τριάδα" του βιασμού, της γενοκτονίας και του πολέμου, τα εξής:

"Είναι φανερό, ότι υπήρχε πάντα μια σύνδεση μεταξύ της θεωρίας του βιασμού και του φαινομένου του πολέμου.... Η κοινωνικοποίηση της αρσενικής σεξουαλικής βίας στην κουλτούρα μας σχηματίζει τη βάση για το ενδιαφέρον των εταιρειών και των милитарιστών, να εκπαιδεύσουν μιά διεφθαρμένη στρατιωτική δύναμη. Θα ήταν λάθος, να νομίζουμε, ότι ο βιασμός μπορεί να υποβιβαστεί σε μιά φυσική πράξη λίγων ανδρών, που είναι βιαστές. Όλοι οι άνδρες έχουν υπερεκτιμήσει τη δύναμη τους από το βιασμό μιά και δημιουργεί στις γυναίκες την ανάγκη προστασίας. Ο βιασμός είναι ένας τρόπος ζωής". (MARY DALY, BEYOND GOD THE FATHER).

Οι στρατιώτες το θεωρούν "προνόμιο" τους να βιάζουν τις γυναίκες του εχθρού ή γενικά των ξένων χωρών. Οι σύζυγοι επίσης το θεωρούν δικαίωμά τους να βιάζουν τις γυναίκες τους - να τις πιέζουν να έχουν σεξουαλικές επαφές παρά τη θέληση τους. Μολονότι ο βιασμός αναφέρεται σαν ένα αποτρόπαιο έγκλημα, ο τρόπος που η αστυνομία και τα δικαστήρια μεταχειρίζονται τους βιαστές και τα θύματα τους δείχνει, ότι ο βιασμός μιας ενήλικης γυναίκας (σε αντίθεση με τα παιδιά) θεωρείται σε μιά προέκταση της κανονικής συμπεριφοράς των αρσενικών.

Η περίπτωση ενός νεαρού άνδρα στο COLDSTREAM GUARDS, που βρέθηκε ένοχος βιασμού μιάς γυναίκας, αφήνοντας την μ' ένα σπασμένο πλευρό, δαγκωνιές μώλωπες και εξωτερικά τραύματα δείχνει τον κρίκο σύνδεσης μεταξύ του "ανδρισμού" και της βίας, μεταξύ του βιασμού και του πολέμου. Η ποινή του ακυρώθηκε στο εφετείο όπου ο δικαστής είπε, ότι ο βιαστής "καθαρά, ήταν ένας άνδρας ο οποίος τη συγκεκριμένη νύχτα, άφησε τον ε ν θ ο υ σ ι α σ μ ό τ ο υ γ ι α σ έ ξ να υπερβεί την κανονική καλή συμπεριφορά του. Δε φαίνεται στο δικαστήριο ότι ο κατηγορούμενος είναι εγκληματίας...."

Ο βιασμός είναι μιά πράξη βίας και σε πλήρη συμφωνία με τις στάσεις και τις πρακτικές, που βγήκαν κατά τη διάρκεια των "καταπληκτικών υπηρεσιών" του βιαστή στο GUARDS. Αλλά ο δικαστής δεν το έδρε αυτό γι' αυτόν ο βιασμός είναι σέξ, το σφάλμα "της κατώτερης φύσης" του άνδρα. Αλλά ο δικαστής δεν ε-

δε τίποτα που να μην είναι σύμφωνο στη χρήση βίας στο σέξ. Το σέξ στην κοινωνία μας είναι περίπου δύναμη και η τελική έκφραση αυτής της δύναμης είναι η βία.

Η πορνογραφία είναι επίσης βία κατὰ της γυναίκας. Από τις φωτογραφίες μπορούμε να διαγνώσουμε στάσεις, που υπογραμμίζουν τη βία. Όπως λέει ένα σλόγκαν του γυναικείου κινήματος "πορνογραφία - η θεωρία βιασμός - η πράξη". Στην πορνογραφία βλέπουμε καθαρά και κτηνώδεια την έκφραση και ενίσχυση του υπερισχύοντος μοντέλου - που είναι η άσκηση της δύναμης σαν μιά αιχ-

μη σεξουαλικής κυριαρχίας. Η πορνογραφία δεν έχει να κάνει με τον ερωτισμό, αλλά μόνο με το σαδισμό. Σκεφτείται αυτή τη φωτογραφία από ένα αμερικάνικο περιοδικό, που περιγράφεται από την JUDY GREENWAY στο "PEACE NEWS" (Νέα για την Ειρήνη): "Ένα γυναικείο γυμνό κορμί και τα πόδια ανοιγμένα στο κάτω μέρος της σελίδας, το κεφάλι/δεν φαίνεται. Από πάνω της, ανάμεσα στα πόδια της, στέκεται ένας ντυμένος εργάτης μ' ένα τρυπάνι πεπιεσμένου αέρα. Φαίνεται να διεισδύει το τρυπάνι στη μήτρα της. Η λεζάντα είναι: 'Μιά θεραπεία για την ψυχρότητα'".

Αυτό το είδος των εικόνων μπορεί να θεωρηθεί σε "σεξουαλικό" μόνο σε μιά κουλτούρα, όπου η σεξουαλικότητα έχει γίνει ταυτόσημη με τη βία. Ο σκοπός τους είναι να δείξουν τις γυναίκες εξευτελισμένες, αδύναμες στο έλεος του άνδρα, απρόσωπες, ληστευμένες από το σώμα τους και τη θέληση τους. Και είναι πάνω σ' αυτό που χτίστηκε η αρσενική ταυτότητα. Το κύριο θέμα της πορνογραφίας σαν είδος είναι η αρσενική δύναμη, η φύση της, το μεγαλείο της, η χρήση της, η σημασία της..... Ο υποβιβασμός του θηλυκού είναι το μέσο της πραγμάτωσης αυτής της δύναμης" γράφει η ANDREA DWORKIN στο "Πορνογραφία: Η κατοχή των γυναικών από τους άνδρες".

Η πορνογραφία δεν αγοράζεται μόνο από μια μικρή παθητική μειονότητα. Οι εκτιμήσεις για το Βρετανικό κοινό, που διαβάζει τα πορνογραφικά περιοδικά ποικίλουν, αλλά φαίνεται ότι είναι μεταξύ του 35 - 65 ο/ο των ανδρών. Και η πορνογραφία δεν είναι μια αβλαβής φαντασία. Πραγματικές γυναίκες κακοποιούνται για να φτιαχτεί, πραγματικές γυναίκες υποφέρουν τις συνέπειες από στάσεις, στις οποίες δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο βιασμό, στην καταπάτηση και το βασανισμό.

Η πορνογραφία επίσης εκφράζει τα αισθήματα των ανδρών σχετικά με το σώμα, τη σάρκα και τα σεξουαλικά αισθήματα. Το σώμα περιφρονείται σα μέρος της γυναικείας σφαίρας, μιά σύνδεση με το θνητό, μια υπενθύμιση, ότι ο άνδρας γεννήθηκε από γυναίκα. Το γυμνό είναι πάντως μιά δυναμική μεταφορά της αδυναμίας. Πρέπει να πάψουμε να υπενθυμίζουμε στους ευατούς μας ότι είναι μόνο μια μεταφορά. Η παρατήρηση του BEVAN, ότι η έλλειψη του πυρηνικού εξοπλισμού μας θα ισοδυναμούσε με το "να πηγαίναμε γυμνοί σε μιά αλθουσα συνομιλιών", έχει παρθεί σαν ένα δυνατό επιχείρημα για τη διατήρηση των πυρηνικών όπλων: κερδίζει τη δύναμη του από την περιφρόνηση του άνδρα απέναντι στο σώμα.

Η βία απέναντι στις γυναίκες καθώς και οι καθημερινοί "μικροί" βασανισμοί και εξευτελισμοί που υποφέρουν, δεν είναι "γυναικείες συνέπειες" χωριστά από τη βία του πολέμου και τη δομική βία του ρατσισμού, της φτώχειας και της εκμετάλλευσης. Η σεξουαλική κυριαρχία του αρσενικού και η υποταγή του θηλυκού στο σπίτι και στους δρόμους είναι οι πρώτες εμπειρίες ενός παιδιού για τις σχέσεις δύναμης. Προσπάθησα να δελξω το είδος του προτύπου που παρέχεται - ένα για τον καθένα. Για το αρσενικό, η άσκηση δύναμης για τη νίκη και τον εξευτελισμό των άλλων είναι ουσιαστικό για την ταυτότητα του. Αυτό είναι το θεμέλιο μιάς κοινωνίας όπου η βία αποτελεί χαρακτηριστικό και ο πόλεμος και η προετοιμασία για τον πόλεμο είναι μεγάλες προκαταλήψεις και καταναλωτές πηγών.

Μητέρα γη

Οι σχέσεις του άνδρα με τη γυναίκα παρέχουν το μοντέλο μεταχείρισης της φύσης. Υπάρχει ένα άγαλμα που ονομάζεται "Μητέρα Γή" (από έναν Ισλανδό γλύπτη τον ASMUNDUR SKJOLVASSON). Δείχνει μια μεγάλη σωματώδη γυναίκα, που σκύβει γυμνή πάνω σ' ένα νήπιο, το οποίο αναστηκώνεται και βυζαίνει από το ένα στήθος της, ενώ η φιγούρα της μητέρας συγκαταβατικά φιλά το κεφάλι του παι-

διού. Αυτή είναι η εικόνα της φύσης και της γυναίκας στη φαντασία του άνδρα - συγκαταβατικότητα και έλλειψη εξάντλησης. Τόσο η Μητέρα - Γή, όσο και η γυναίκα σα Γήϊνη Μητέρα θεωρούνται σαν "χωρίς τέλος πηγές πλούτου" μιά ύπαρξη όχι αρκετά ανθρώπινη ώστε να έχει ανάγκη σημασίας τόσο έντονα όσο εμείς, αλλά να δίνει εθελοντικά και αρκετά συνειδητά* τόσο ώστε αν δε μας δώσει αυτά, που περιμένουμε, σημαίνει ότι τα παρακρατά επίτηδες και ευελξείμαστε δικαιολογημένοι, να τα πάρουμε μ' όποιο τρόπο μπορούμε" (DOROTHY DINNERSTEIN, THE MERMAID AND THE MINOTAUR).

Στο γραπτό και τον προφορικό λόγο η φύση σχεδόν πάντα αναφέρεται σαν θηλυκό. Η πιστότητα της μεταφοράς προδίδει την αλήθεια* είναι τόσο συνηθισμένη που περνάει πραγματικά απαρατήρητη. Υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις για τη φύση, αλλά όταν οι άνδρες θεωρούν τη φύση σαν ένα "αιχμάλωτο, που πρέπει να βιαστεί" ή ένα "σύντροφο, που πρέπει να συντηρηθεί" ή ζητούν να "ξεπεράσουν την αντοχή της, όχι με πλεση, αλλά με δελεασμό" η σχέση πάντα ειδώνεται με όρους σεξουαλικής υπεροχής.

Η ROBIN MORGAN το τοποθετεί πολύ emphaticά: "Η διακόρευση μιάς γυναίκας σαν άτομο είναι μιά μεταφορά της πλεσης του άνδρα πάνω σ' όλα τα έθνη (βιασμός υπό τη μορφή πολέμου), πάνω στα μη ανθρώπινα δημιουργήματα (βιασμός που βγαίνει από τη λαγνεία για το κυνήγι και το σχετικό μακελλείο), και πάνω στον ίδιο τον πλανήτη."

Γέννηση: ζήλεια και μίμηση

Σε μιά από τις λίγες διαδηλώσεις, που έγιναν κατά του πολέμου στα νησιά Φώκλαντ, μερικές γυναίκες τράβηξαν την προσοχή, επειδή κουβαλούσαν ένα πλακάτ που έγραφε: "Ο πόλεμος είναι η ζήλεια για την εμμηνορροή". Αυτή είναι μιά συνηθιστή εικόνα για την ιδέα, ότι η καταπίεση των γυναικών από τους άνδρες, η απόρριψη των γυναικείων αξιών και η υιοθέτηση της βίας, πρό-έρχονται από το φόβο τους και τη ζήλεια τους για τις αναπαραγωγικές ικανότητες της γυναίκας. Τέτοιο είναι το στραγγάλισμα της αρσενικής κυριαρχίας πάνω στις αξίες της κουλτούρας μας, ώστε είναι δύσκολο να πιστέψουμε, ότι η έμμηνος ροή θα μπορούσε ν' αποτελέσει αντικείμενο ζήλειας. Γενικά αντιμετωπίζεται σαν κάτι που προκαλεί ντροπή, που πρέπει να κρυφτεί, στην καλύτερη περίπτωση ένας μπελάς. Αλλά υπάρχει απόδειξη, ότι αυτό είναι το αποτέλεσμα της προσπάθειας των αρσενικών να αμαυώσουν την αναπαραγωγική ικανότητα, που δεν μπορούν ν' αποκτήσουν.

Πολλές κοινωνίες επέβαλλαν στους νεαρούς άνδρες σε μία εφηβική ιεροτελεστία, όπου τους έκαναν να αιμοραγούν από τα γεννητικά όργανα. Ο ανθρωπολόγος BRUNO BETTELHEIM ήταν ο πρώτος, που πρότεινε, ότι η τελετή αυτή ήταν μια προσπάθεια να μιμηθούν τον ερχομό της εμμηνόρροιας στις νεαρές γυναίκες μια προσπάθεια να αιχμαλωτίσουν ή να εξισωθούν με τη δύναμη των γυναικών. Ο διαχωρισμός και οι εξαγνιστικές τελετές, που επιβάλλονταν στις γυναίκες σε πολλές κοινωνίες κατά τη διάρκεια της εμμηνόρροιας είναι δείγματα του φόβου που αισθανόταν οι άνδρες για τη δύναμη του αίματος αυτού. Εδώ είναι η ρίζα του ταμπού για τις ερωτικές περιπτώξεις κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Η αρσενική ιστορία και μυθολογία έχουν προσεχτικά κατασκευαστεί, ώστε να αγνοούν το ζωτικό ρόλο των γυναικών. Μύθοι, μας λένε για άνδρες που γεννούσαν γυναίκες ή άλλους άνδρες· μία διανοητική ανατροπή της φυσικής ροής των γεγονότων. Ο μύθος που περισσότερο επηρέασε την κουλτούρα μας, είναι η δημιουργία της Εύας από το πλευρό του Αδάμ - δηλαδή η γέννηση της γυναίκας από τον άνδρα. Οι ελληνικοί μύθοι επίσης λένε για άνδρες που γεννούσαν - όπως η Αθηνά που βγήκε από το κεφάλι του Δία κι ο Διόνυσος από τη γάμπα του. Η Αφροδίτη γεννήθηκε από τα μόρια του ευνουχισμένου Κρόνου, που πετάχθηκαν στη θάλασσα. Μέσα στο πέρασμα των χρόνων οι άνδρες προσπάθησαν να ζούν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ξεχάσουν τον εξευτελισμό του ότι γεννήθηκαν από γυναίκες, με το να μειώνουν τη γυναικεία δημιουργική δύναμη ή να τη παίρνουν στην κατοχή τους απ' αυτές. Για πολλές εκατοντάδες χρόνια η παραδεκτή άποψη για την αναπαραγωγή ακολουθούσε τις διδασκαλίες του Αριστοτέλη στο ότι οι άνδρες παρέχουν τον ενεργό σπόρο, ενώ οι γυναίκες απλά ήταν το παθητικό υπόβαθρο.

Από την εποχή του ελληνικού πολιτισμού έγινε προσπάθεια να κατοχυρωθεί η φυσική γέννηση, που ήταν μονοπώλειο των γυναικών, σε μία λειτουργία ζωών μονάχα κι ότι μία δεύτερη κοινωνική "γέννηση", που ελεγχόταν από τους άνδρες, ήταν το διακριτικό ανθρώπινο χαρακτηριστικό και ήταν πολύ πιο σημαντική.

Στη σύγχρονη εποχή οι άνδρες ανέλαβαν την διαδικασία της γέννησης μέσα από την αυξανόμενη ιατρική μεσολάβηση. Η πρόοδος της ιατρικής έχει σώσει πολλές γυναίκες και μωρά, αλλά υπάρχουν τώρα πολύ περισσότερες επιπτώσεις από τα φάρμακα, τους εμβρύουλκους απ' όσες χρειαζόταν. Η γέννηση του παιδιού θεωρείται ένα καθόρθωμα του γιατρού κι όχι της μητέρας. Αν κοιτάξουμε στο παρελθόν πόσο σκληρά οι πρώτοι άρρενες "γυναικολόγοι" πολέμησαν για ν'

αποκλείσουν τις παραδοσιακές και έμπειρες μάζες από τον τοκετό, θα πρέπει ν' αναγνωρίσουμε, ότι θεωρητικά πιά ανέλαβαν οι άνδρες.

Η κοινωνία των αρσενικών επίσης προσπάθησε να ελέγξει τη γυναικεία γονιμότητα, μέσα από το γάμο, την ιδεολογία της παρθενιάς και με τον έλεγχο των εκτρώσεων και της αντισύλληψης. Τα δικαιώματα των ανδρών πάνω στα παιδιά πρέπει να βασίστηκαν στην κατοχή της μητέρας τους. Η πατρότητα σ' αντίθεση με την μητρότητα δεν είναι αυταπόδεικτη.

Η διαφορά στους ρόλους γυναικών και ανδρών στην παραγωγή οδήγησε σε θεμελιακά διαφορετικές απαιτήσεις από την κοινωνία. Οι άνδρες πρέπει, να κατοχυρώσουν τα πατρικά τους δικαιώματα μέσα από το νόμο και τα έθιμα. Ζητούν από την κοινωνία την αναγνώριση και προστασία των ατομικών τους δικαιωμάτων. Η κοινωνία είναι τότε ένα μέσο για να κανονίζει τις αντίπαλες απαιτήσεις μεταξύ ανταγωνιστών. Οι γυναίκες από την άλλη πλευρά δε χρειάζεται να κατοχυρώσουν τη μητρότητα μ' αυτό τον τρόπο. Αυτό που ζητούν από την κοινωνία, είναι τη βοήθεια στην ανατροφή των παιδιών τους. Μία γνήσια συνεταιριστική κοινωνία είναι μέσα στα ενδιαφέροντα τους.

Στις κοινωνίες εκείνες, που ακόμα κάνουν εφηβικές τελετές, οι τελετές για τα κορίτσια γίνονται για κάθε κορίτσι ατομικά όταν φτάσει στην εφηβεία. Είναι μια κοινωνική ενημέρωση για την κατάσταση "του να είσαι γυναίκα", που παρέχεται φυσικά. Αντίθετα οι τελετές για τα αγόρια γίνονται σε ομάδες νέων και παρέχουν μια κατάσταση "την ανδρότητα", που είναι μία ολοκληρωτική κοινωνική κατασκευή. Οι άνδρες φτιάχνουν μία ομάδα για να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλο στην απαίτηση για "ανδρότητα" και ένας τρόπος για να το κάνουν είναι ο διαχωρισμός από τις γυναίκες. Παρ' ότι στην κοινωνία μας οι εφηβικές τελετές έχουν θρυμματιστεί σε πολλές διαφορετικές τελετές μύησης στα σχολεία, τα εργοστάσια, τις λέσχες και τις συμμορίες, οι ιδέες πίσω απ' αυτές ακόμα παραμένουν βαθειά: ότι δηλαδή ο ανδρισμός πρέπει να φτιαχτεί και να αποδειχτεί κοινωνικά, ενώ το να είσαι γυναίκα είναι φυσικό. Όπως η φυσική γέννηση, έτσι και η απλή αυτή φυσική κατάσταση, θεωρείται σαν κάτι κατώτερο από την κατάσταση που παρέχεται από την κοινωνική "δεύτερη γέννηση" μέσα στον κόσμο των ανδρών.

ΟΙ ΑΡΣΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΥ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Η αρσενική λατρεία για τη σκληρότητα έχει βαθιές φυσικές ρίζες, αλλά το πρόβλημα δεν είναι η απορροή για τη λυγνεία της προσωπικής δύναμης. Οι αρσενικές αυτές αξίες φτιάχτηκαν μέσα σ' ένα σύστημα-οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό κι ακόμα ηθικό - κι αυτοί που φτάνουν σε θέσεις εξουσίας είναι εκείνοι, που παίζουν καλύτερα το ρόλο του αρσενικού. Θα ήθελα τώρα να κοιτάξουμε στον τρόπο, που το ηρωϊκό αρσενικό μοντέλο φανερώνει τη φύση μερικών από τα μεγαλύτερα συστήματα που συναγωνίζονται για την προώθηση της κούρσας των εξοπλισμών.

Οι δύο μεγάλες αιτίες των εξοπλισμών - η εξωτερική δύναμη του εθνικού ανταγωνισμού και η εσωτερική δύναμη του милитаристικού/βιομηχανικού/τεχνο-

λογικού συμπλέγματος - καλύπτουν μια ποικιλία οικονομικών, πολιτικών και ιδεολογικών περιοχών. Ο διαχωρισμός του ρόλου των δύο φύλων και η προβολή της αρσενικής σεξουαλικής υπεροχής είναι σημαντικοί παράγοντες σ' αυτές τις περιοχές. Δεν είναι οι μόνοι παράγοντες, αλλά θα επικεντρώσω το θέμα σ' αυτούς σε μια περισσότερο παραμελημένη περιοχή σχέσεων της φυλετικής πολιτικής με την κούρσα των εξοπλισμών.

Η διεθνής ιεραρχία

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των δύο μεγάλων ισχυρών μπλόκ περιλαμβάνει οικονομικό και ιδεολογικό ανταγωνισμό καθώς και τη διατήρηση του εθνικού γοήτρου. Περιέγραφα νωρίτερα το σεξιστικό περιεχόμενο στην προκατάληψη των προέδρων των Η.Π.Α. σχετικά με το προσωπικό γόητρο και πώς αυτό φανερώνεται στην εξωτερική πολιτική. Αυτοί είναι οι αρχηγοί που φτιάχνουν και υπερασπίζονται

την εθνική τιμή, μία αρχή της οποίας η δύναμη φάνηκε καθαρά στην κρίση των φώλωναντ. Στη Βουλή των Κοινοτήτων στη συζήτηση στις 13 Απριλίου του 1982 ο JULIAN AMERY μιλώντας για τη χρήση δύναμης στη διένεξη είπε: "Τίποτα άλλο δε θα ξαναδώσει την εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση και δεν θα σπογγίσει τις κηλίδες από την υπόληψη της Βρετανίας". Σύμφωνα με τον κώδικα τιμής και το σύγχρονο αντίστοιχο της εμπιστοσύνης, τίποτα δεν είναι χειρότερο από την ήττα. "Το δόγμα του NATO είναι ότι, θα πολεμήσουμε με τα συμβατικά όπλα μέχρι να χάσουμε, τότε θα πολεμήσουμε με τον τακτικό πυρηνικό εξοπλισμό μέχρι να χάσουμε και τότε θ' ανατινάξουμε τον κόσμο" (MORTON HALPERIN πρώην αναπληρωτής υπουργός άμυνας). Καλύτερα νεκρός παρά νικημένος" είναι προτιμότερος ένας ανδρικός θάνατος (συνήθως αυτός που περιλαμβάνει και τον θάνατο άλλων) από την οπισθοχώρηση, την παράδοση και την ένδειξη αδυναμίας.

Η αίσθηση της ομάδας

Ένα μέρος αυτού του εθνικού ανταγωνισμού βασίζεται πάνω σε πραγματικές ιδεολογικές διαφορές που οι άνθρωποι τις νοιώθουν με έντονο πάθος. Η δύναμη αυτής της αίσθησης αναζωογονείται από την ανάγκη του να ανήκει κανείς σε μία ομάδα καθώς και από την ανάγκη των εντός της ομάδας να ταυτοποιούν και να υποβαθμίζουν όσους βρίσκονται έξω απ' αυτήν με σκοπό τη δικιά τους συνοχή. (Αυτή η ανάγκη οδήγησε τον ALDOUS HUXLEY, να πει, ότι το μόνο πράγμα που θα μπορούσε να σταματήσει τα έθνη από την μεταξύ τους παγκόσμια διαμάχη ήταν η εισβολή από τον Άρη). Αυτή η διαδικασία είναι όμοια με τη μύηση των αγοριών στην ανδρική σφαίρα με την απόρριψη όλων των γυναικείων πραγμάτων και την έκφραση περιφρόνησης και βίας απέναντι στις γυναίκες. Το αίσθημα να είσαι μέλος μιάς ομάδας, που υπερέχει, δίνει αίσθηση δύναμης. Αυτό είναι ότι αποκομίζουν οι άνδρες με τη συγκεκριμένη μεταχείριση προς τις γυναίκες αυτό είναι ότι αποκομίζουν τα έθνη με το να έχουν έναν εχθρό. Οι αρχηγοί των εθνών ιδιαίτερα, έχουν ένα μεγάλο κέρδος, ένας εχθρός στον ορίζοντα παράγει μία εσωτερική συνοχή, όπου τα εσωτερικά προβλήματα εξαλείφονται. Αυτό το είδος της συμπεριφοράς μαθαίνεται στους άνδρες σε μέρος του φυλετικού τους ρόλου.

Η ύπαρξη του Βθόνος - Κράτους είναι θεμελιώδης παράγοντας στον αγώνα των εξοπλισμών. Η κούρσα των εξοπλισμών γίνεται τόσο μεταξύ των Βθόνων - Κρατών, όσο και μεταξύ ομάδων των Βθόνων - Κρατών: στην τελευταία περίπτωση επίσης, οι σχέσεις δύναμης μεταξύ των συμμάχων, μπορούν να προκαλέσουν

μεγαλύτερη επιτάχυνση στους εξοπλισμούς. Η ανάπτυξη του έθνους - κράτους ιστορικά σχετίζεται με μιά νέα αρχή, των милитаристών σαν ένα μεγάλο μό- νιμο σώμα επαγγελματιών εξοπλισμένο με την τελευταία τεχνολογία. Η διατή- ρηση ενός στρατού σημαντικού σε μέγεθος, εκπαίδευση και εξοπλισμό αποτελεί ένα απο τα στοιχεία του έθνους. Αναφέρθηκε στην "GUARDIAN" ότι η στρατιω- τική παρουσία της Αργεντινής στον πόλεμο των Φώκλαντ επισφράγισε την "ε- νηλικίωση της σαν έθνος". Παρ'ότι νικήθηκαν, απέδειξαν, ότι ήταν μιά μεγά- λη δύναμη, στον ίδιο συνασπισμό που ήταν και η Βρετανία.

Ο παραλληλισμός ανάμεσα στην απόδειξη ανδρισμού και στην απόδειξη της ύπαρξης σαν έθνος είναι φανερός. Και τα δύο βασίζονται στην απόκτηση δύ- ναμης με την απειλή ή τη χρήση βίας. Το εθνικό γόητρο άμεσα σχετίζεται με την στρατιωτική δύναμη. Είναι οι μεγαλύτερες στρατιωτικές δυνάμεις, που έχου- να πούντα περισσότερα στα Ηνωμένα Έθνη. Ακόμα και σε διπλωματικές διαπραγ- ματεύσεις σε περιόδους ειρήνης είναι η στρατιωτική εξουσία, που μπορεί να μιλάει δυνατότερα. Η διεθνής πολιτική πιά πολύ μοιάζει με μάχες συμμοριών στα γήπεδα. Ο αρχηγός είναι ο ένας, που αναγνωρίζεται να έχει ανώτερη δύ- ναμη. Η δύναμη του αυξάνεται τότε με την αποτελεσματικότητα της θέσης του και η δύναμη όλων των υποτακτικών του προστίθεται σ' αυτόν.

Ειφοκινδυνεύονται επίσης πραγματικά οικονομικά συμφέροντα στον ανταγω- νισμό των αγορών και των πηγών. Τα σύγχρονα έθνη εξαρτώνται ζωτικά απο το διεθνές εμπόριο. Αυτή η κατάσταση πραγμάτων είναι το αποτέλεσμα ενός συγ- κεκριμένου τρόπου ανάπτυξης. Ένα μέρος της οποίας είναι κληρονομιά της α- ποικιοκρατίας, που βασίζεται στη στάση, ότι οι άλλοι άνθρωποι και τ'άλλα μέρη του κόσμου είναι κατώτερα, "υπανάπτυχτα" και πάντως μπορούν νόμιμα να γίνουν αντικείμενο εκμετάλλευσης ("να αναπτυχθούν"). Μια παρόμοια στά- ση ως πρός τις φυσικές πηγές, είναι μέρος του ότι είμαστε συνηθισμένοι σε ένα τρόπο ζωής που δεν μπορεί να είναι αυτάρκης απο μόνος του κι αυτή η έλλειψη αυτάρκειας είναι μιά σημαντική αιτία της ανασφάλειας και των επα- κόλουθων εξοπλισμών για την "υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων". Είναι ένα δείγμα της διάσπασης της ολότητας, της απώλειας του αισθήματος ότι είμαστε τμήματα του κόσμου που λειτουργεί σ' ένα αυτοδιατηρούμενο σύστημα, και η αντικατάσταση του από ένα αίσθημα υπεροχής καθώς και της επιβίωσης μας απο τις κατακτήσεις και την εκμετάλλευση. Πολλές δυτικές οικονομίες εξαρτήθηκαν απο το πετρέλαιο, όταν ήταν φτηνό· τώρα εξοπλίζονται για να προστατεύσουν την αυτάρκεια σε πετρέλαιο. Θα είμαστε πραγματικά πιο ασφα-

λείς, αν αλλάζαμε τον τρόπο ζωής μας, ώστε να παράγουμε απο μόνος μας τα ουσιώδη, αλλά μια τέτοια αλλαγή απαιτεί μιά ολοκληρωτική αλλαγή στη σκέψη και την έλλειψη του αγώνα για κυριαρχία.

Η εξάρτηση στην πραγματικότητα αναφέρεται σα μέρος του παιγνιδιού για δύναμη. Οι άνδρες θεωρητικά έχουν κάνει τις γυναίκες, να εξαρτώνται απ' αυ- τούς οικονομικά και φυσικά και διάφοροι μηχανισμοί, απο τις διακρίσεις στη δουλειά μέχρι το βιασμό, έχουν ενδυναμώσει αυτό το μέσο για τη διατήρηση της δύναμης. Η προστασία και η οικονομική υποστήριξη χρησιμοποιούνται σαν τύποι καταπίεσης. Έτσι στις διεθνείς σχέσεις η αυτάρκεια έχει θεωρητικά υ- πονομευτεί για πολιτικές και οικονομικές διεισδύσεις.

Η βοήθεια δίνεται σα μέσο ελέγχου προκαλώντας τη δημιουργία συμμαχιών που δίνουν νέα ορμή στην κούρσα των εξοπλισμών. Είναι ευδιάκριτο, ότι η προστασία των χωρών του Συμφώνου της Βαρσοβίας απο τη Σοβιετική Ένωση φέρ- νει πολιτικό έλεγχο, είναι επίσης αλήθεια αν και λιγότερο φανερό, ότι η τιμή για την προστασία που δίνουν οι Η.Π.Α. στο ΝΑΤΟ είναι η κυριαρχία στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Οι χώρες του Τρίτου Κόσμου οδηγούνται στον ανταγωνισμό για το ποιά θα έχει τη μεγαλύτερη δύναμη παρά την εξάρτηση τους απο την οικονομική και στρατιωτική "βοήθεια". Έτσι όλος ο κόσμος εί- ναι ένα πεδίο μάχης και οι σχετικά φτωχές χώρες ξοδεύουν τις πηγές τους για στρατιωτική τεχνολογία είτε για εσωτερική καταστολή, είτε σ' έναν αγώ- να εξοπλισμών μ' ένα τοπικό αντίπαλο. Εύκολα αποδεικνύεται, ότι η υπονόμει- ση της αυτάρκειας και η διαβάθμιση όλων των εθνών σε μια διεθνή ιεραρχία είναι μια σημαντική αιτία για το ότι η κούρσα των εξοπλισμών επιταχύνεται τώρα όσο ποτέ πριν.

Η θέση της Βρετανίας στην ιεραρχία την κάνει τόσο καταπιεστική, όσο και καταπιεζόμενη και η αυτάρκεια πολιτικά και οικονομικά είναι ένα κε- ντρικό μέρος της άρνησης και των δύο ρόλων. Ο σκοπός της αυτοεμπιστοσύνης είναι παράλληλος με τον αγώνα πολλών γυναικών, που αρνούνται να είναι πια θύματα, αλλά αρνούνται επίσης να γίνουν καταπιεστές. Εκείνο για το οποίο αγωνίζονται είναι στη ρίζα του το ίδιο πράγμα - η ιεραρχία που θεμελιώθη- κε και διατηρείται απο την σεξουαλική κυριαρχία.

Είναι η ζωή ενός άνδρα

"Συζητούσαμε για το Συμβούλιο των Εθνών και για τις προσδοκίες ειρήνης και αποπλισμού. Σ' αυτό το θέμα δεν ήταν τόσο милитаристής, όσο στρατι-

ωτικός. Η δυσκολία στην οποία δε μπορούσε να βρεί καμιά απάντηση ήταν, ότι εφόσον κατορθωθεί μιά μόνιμη ειρήνη και ο στρατός και το ναυτικό δε θα έχουν λόγο να υπάρχουν, δε θα υπάρχει ούτε διέξοδος για τις ανδρικές αξίες που αναπτύσσονται στις διαμάχες κι έτσι τα φυσικά χαρακτηριστικά και ο χαρακτήρας των ανθρώπων θα χειροτερεύουν." (Απο τη βιογραφία του ANTONY VISCOUNT OF KNEBWORTH BY THE EARL OF LYTTON).

Όπως είπα και προηγούμενα, ο милитаризмς συντηρεί σε μεγάλο βαθμό τις αρσενικές αξίες. "Ο στρατός" λέγεται "θα σε κάνει άνδρα" "είναι η ζωή ενός άνδρα" στο στρατό. Η βία που αντιπροσωπεύει, θαυμάζεται γιατί θεωρείται σα σημάδι ανδρισμού και πιστεύεται ότι φτιάχνει χαρακτήρες. Ο милитаризмς είναι βασικά ένας αρσενικός θεσμός των ειδικών της βίας, θεμελιωμένος σε τέτοια σύμβολα δύναμης, όπως οι στολές, τα γυμνάσια, οι εξοπλισμοί, η υποτέλεια και οι διαταγές. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο ένας άνδρας πιέζεται να "αποδείξει τον ευατό του" με τη φυσική υπεροχή πάνω στον εχθρό ή στους ανταγωνιστές. "Μερικοί άνδρες δεν έχουν τα κότσια γι' αυτό" λέει μια ανακοίνωση του Βρετανικού στρατού. Η στρατολογία των ΗΠΑ προσφέρει δύναμη υπό τη μορφή των όπλων. "Αν ποτέ σου δεν αισθάνθηκες ανίκητος, ποτέ σου δεν καβάλησες ένα τάνκ.... τα τέρατα μας είναι αντικείμενα ομορφιάς μόνο σ' όσους τα καβαλήκεσαν....." Η εκλογή της λέξης "καβαλικεύω" με το σεξουαλικό της υπαινιγμό (όπου το οδηγώ θα ήταν ένα πιο ταιριαστό ρήμα) δεν είναι τυχαία.

Η δύναμη στο στρατό περιλαμβάνει τον εξευτελισμό και την έχθρα προς τις γυναίκες. Κατά τη διάρκεια της βασικής εκπαίδευσης οι νεοσύλλεκτοι συνήθως ονομάζονται "πούστηδες" ή "χορίτσια" και η προσβολή φωνάζεται σε συνήχη χρονικά διαστήματα από έναν εκπαιδευτή. Βρισιές όπως "η αδελφή σου είναι πουτάνα, η φιλενάδα σου είναι πουτάνα και η μάνα σου είναι πουτάνα γιατί σ' έχουν", εκμεταλλεύονται τη σεξουαλική βάση της βίας. Κατηχούν τους άνδρες να σκοτώνουν. Το όπλο είναι ένα πέος και το πέος είναι ένα όπλο. "Αυτό είναι το πυροβόλο μου, αυτό είναι το όπλο μου" το ένα είναι για να σκοτώνω, το άλλο είναι για πλάκα". (Παραδείγματα παρμένα από το άρθρο της HELEN MICHALOWSKI στο άρθρο της "Ο στρατός θα σε κάνει άνδρα")

Η κόυρσα των εξοπλισμών είναι σημάδι της μονιμότητας των милитаристών. Για πολλές εκατοντάδες χρόνια οι κυβερνήτες έφτιαχναν στρατό μόνο σε περιόδους πολέμου, μόνιμοι στρατιώτες σχημάτιζαν μόνο μια ευρεία σωματοφυλακή. Σήμερα είναι παραδεχτό και αναμένεται, ότι κάθε χώρα θα πρέπει να έχει έναν σημαντικό σταθερό στρατό, υποτίθεται για άμυνα. Γι' αυτούς τους

επαγγελματίες ο πόλεμος είναι ο σκοπός της εκπαίδευσης τους και κυρίως της ύπαρξής τους. Στα μυαλά των милитаристών ο πόλεμος γίνεται συνεχώς. Ένας μόνιμος στρατός είναι γνώρισμα του έθνους. Η εισαγωγή του συνδέεται με την άνοδο του έθνους - κράτους, την αύξηση του συγκεντρωτισμού, της κρατικής εκπαίδευσης και της βιομηχανοποίησης.

Έ όλα αυτά ο αυξανόμενος έλεγχος από τα πάνω συνδέεται μ' ένα αυξανόμενο θρυμμάτισμα των στόχων προς τα κάτω. Υπάρχει περισσότερος καταμερισμός στην εργασία και ο επαγγελματισμός αναπτύσσει τον κανόνα των "ειδικών". Το αιτιολογικό είναι ικανοποιητικό, αλλά το πραγματικό αποτέλεσμα είναι η αλλοτρίωση, η απώλεια της αίσθησης μιάς συνολικής κοινωνίας καθώς και μιά πτώση της υπευθυνότητας. Διδάσκεται η υπακοή και η πειθαρχία, μιά αλόγιστη παρουσία ενός και μοναδικού στενού σκοπού. Αυτές είναι οι милитаристικές αξίες, που ακόμα διεισδύουν σ' ολόκληρη την κοινωνία. Βργοστάσια, γραφεία και σχολεία βασίζονται πάνω σ' αυτές. Η πατριαρχική οικογένεια βρίσκει μέσα τους και μολονότι οι κοινωνικές στάσεις έχουν αλλάξει, η βασική δομή ακόμα εκπροσωπεί τις αξίες αυτές. Το πρόσωπο έγινε πιο ευγενικό, αλλά η εξάσκηση δύναμης δε σταμάτησε.

Οι γυναίκες αντιλαμβάνονται ιδιαίτερα τον καταμερισμό εργασίας, που χρησιμοποιείται για να παρθεί δύναμη από μερικούς και να δοθεί περισσότερη σε άλλους, γιατί έτσι ακριβώς λειτουργεί ο φυλετικός διαχωρισμός της εργασίας. Για αιώνες οι γυναίκες διδάσκονταν ότι η υπακοή και η υποταγή ήταν ανεξέλεγκτα συνδεδεμένες με την ικανότητα γέννησης παιδιών. Με την άνοδο του κράτους - έθνους, η εισαγωγή ενός σταθερού στρατού και η βιομηχανοποίηση επίσης, έφεραν ένα στενότερο ρόλο για τη γυναίκα. Το νοικοκυριό έπαψε να θεωρείται σα μιά παραγωγική μονάδα. Η δουλειά και η δημόσια ζωή

χωρίστηκαν από το σπίτι και την ιδιωτική ζωή. Ο χώρος της γυναίκας ήταν σταθερά στην οικιακή σφαίρα (μολονότι πολλές φτωχές γυναίκες έπρεπε πάντα να δουλεύουν κι έξω από το σπίτι τους). Αρνήθηκαν το ρόλο τους στην παραγωγή και ο ρόλος τους στην ανατροφή των παιδιών μειώθηκε μια και το πιο γοητευτικό, μέρος αναλήφθηκε από τα σχολεία.

Αυτό το θρυμματισμό των σκοπών και των ρόλων, στο οποίο η καταπίεση των γυναικών είναι βασική, παρέχει γόνιμο έδαφος για την ακμή της κούρσας των εξοπλισμών. Οι "επαγγελματίες" - στρατιώτες, οι σχεδιαστές και κατασκευαστές όπλων - εξαρτώνται από τον πόλεμο, από την απειλή και την προετοιμασία γι' αυτόν, όσον αφορά την υπόληψη για τον εαυτό τους, την ταυτότητα τους και τους διάφορους βαθμούς δύναμης. Στους υπόλοιπους λέγεται να "τ' αφήσουν στους ειδικούς". Πολύς κόσμος παίρνει το δικό του μικρό ρόλο στη διατήρηση της λειτουργίας της στρατιωτικής μηχανής, δουλεύοντας σ' ένα γραφείο ή ένα εργοστάσιο χωρίς να αισθάνονται υπεύθυνοι για το τελικό προϊόν. Απλά παίρνουν διαταγές.

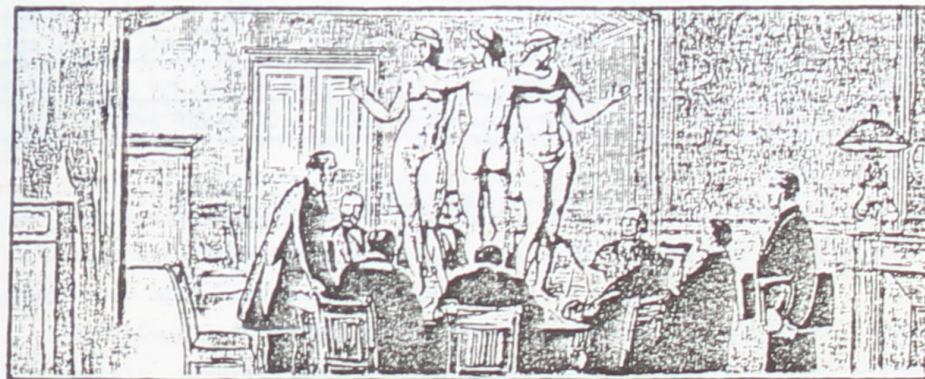
Η οικιακή σφαίρα υποτίθεται ότι είναι η πηγή συναισθηματικής ικανοποίησης - στον επαγγελματικό χώρο εσύ απλά τα πιάς καλά με τη δουλειά σου. Το "να τα πιάς καλά με τη δουλειά σου" σημαίνει να αποσιωπάς το θάνατο και το ότι κάποιοι υποφέρουν εξαιτίας των στρατιωτικών επιχειρήσεων ή να αποσιωπάς την οικολογική καταστροφή εξαιτίας πολλών βιομηχανιών. Αλλά αυτό εξαρτάται από τη γυναικεία διαφύλαξη της ειρήνης και της ξεκούρασης στο σπίτι. Τι θα γίνει όμως αν οι γυναίκες αρνηθούν να διατηρήσουν αυτή την προστατευμένη περιοχή, όπου οι άνδρες μπορούν να αυτοθαυμάζονται σα σύζυγοι και πατέρες αφηρόντας για τη ζωή τους έξω απ' αυτό;

Η επιστημονική κοσμοθεωρία

Πάνω από το μισό των επιστημόνων στον κόσμο έχουν συνδεθεί με τη στρατιωτική έρευνα. Πως μπορεί τόσο πολύ η γνώση ν' αφιερώνεται στην καταστροφή. Μιά απάντηση, φυσικά, είναι τα λεφτά. Ο μηχανισμός άμυνας έχει τα λεφτά για την έρευνα και την ανάπτυξη και αυτό από μόνο του είναι μία αντανάκλαση προτεραιοτήτων. Μιά άλλη απάντηση είναι ότι οι επιστήμονες μπορούν να αποκοπούν από τις συνέπειες της δουλειάς τους, όπως και πολλοί εργάτες στα εργοστάσια όπλων. Αλλά υπάρχει κάτι περισσότερο απ' αυτό. Η έρευνα για όπλα είναι σύμφωνη με τις στάσεις που είναι εμφανείς σ' ολόκληρη την επιστημονική κοσμοθεωρία, μολονότι ατομικά οι επιστήμονες μπορεί να είναι ανθρω-

ποι αμέλειοι και να επιθυμούν την ειρήνη. Πολλοί είναι αφιερωμένοι στην επιδίωξη της γνώσης σαν ένα τέλος από μόνο του και απαιτούν ότι οι χρήσεις της είναι έξω από την υπευθυνότητά τους. Αλλά ο σκοπός της επιστημονικής έρευνας μέσα σ' αυτήν την ανδροκρατική κοινωνία είναι για να διευθύνει και να ελέγχει τον φυσικό κόσμο. Πράγμα που πάντα περιλαμβάνει συσσώρευση δύναμης για αυξανόμενο έλεγχο. Στους παραδοσιακούς τρόπους σκέψης η αρχή της διευθύνσεως και η μεταφορά αφέντη - σκλάβου είναι οι κυρίαρχοι τρόποι περιγραφής των σχέσεων του άνδρα με τη φύση καθώς επίσης και για τα εργαλεία της τεχνολογίας.

Σπάνια υπάρχουν επιφυλάξεις σχετικά με το νόμιμο ρόλο του άνδρα για κατάκτηση, νίκη και υποδούλωση σ' οτιδήποτε είναι φυσικό. Αυτό φαίνεται καθαρά στα γραπτά του FRANCIS BACON, ακριβώς στην αρχή της επιστημονικής επανάστασης. Έκανε καθαρό, ότι ο άνδρας θα πρέπει να "υπακούει τη φύση" μόνο όσο χρειάζεται για να μάθει τα μυστικά "της" - έπειτα θα "τη" διατάζει ό-

πως ένας τύραννος τους υπηκόους του. Η βασική προσέγγιση είναι να χωριστεί ο κόσμος στα συστατικά του μέρη και να ανασυναρμολογηθεί κάτω από τον έλεγχο του άνδρα. Το πρότυπο γι' αυτήν την προσέγγιση προς τον φυσικό κόσμο είναι, όπως ειπώθηκε και προηγούμενα, η καταπίεση των γυναικών από τους άνδρες. Ότι ένα μέρος αυτής της δραστηριότητας έχει φανερά επικίνδυνες ακόμα και καταστροφικές συνέπειες δεν την επιβραδύνει καθόλου - υπάρχει η τυφλή πίστη, ότι η επιστήμη θα λύσει τα προβλήματα που δημιουργεί.

Πολλοί επιστήμονες βλέπουν σα σκοπό τους την κατάκτηση της φύσης για το καλό της ανθρωπότητας. Ακόμα ξέρουμε, ότι στο σύνολο της η έρευνα για τις πηγές πηγαίνει προς τις πιο γοητευτικές αιχμές, που είναι συχνά οι πιο

τολμηρές και οι πιο δύσκολες (όπως οι εγχειρήσεις μεταμοσχεύσεων ή η τεχνολογία του διαστήματος) κι όχι οι πιο χρήσιμες στους περισσότερους ανθρώπους. Η έρευνα είναι ένας διαγωνισμός διανοητικής ικανότητας και ο αγώνας για την πρωτιά στη νέα στρατιωτική τεχνολογία είναι μιά υπέροχη πρόκληση. Μας λένε ότι "το ρολόϊ δε γυρνάει πίσω", ότι η γνώση της πυρηνικής τεχνολογίας δε μπορεί να ξεχαστεί - υπάρχει λοιπόν κανένας τρόπος για το σταμάτημα του ανερχόμενου σπειράματος της γνώσης; Η συναίσθηση ότι κάτι είναι τεχνολογικά δυνατό βάζει τους επιστήμονες να δουλέψουν, ώστε να γίνει πραγματικότητα. Αυτή η δουλειά προχωράει μυστικά και οι υπόλοιποι από μας δεν θεωρούμαστε οι κατάλληλοι ν' αμφισβητήσουμε την κρίση των "ειδικών". Στο μεταξύ οι επιστήμονες μπορούν να απαιτούν, ότι η τεχνολογία δεν είναι ούτε καλή, ούτε κακή και να αρνούνται την υπευθυνότητά τους. Πρέπει να υπάρξει ένας τρόπος να σταματήσει αυτή η προς τα μπρός ώθηση της στρατιωτικής έρευνας: που θα περιλαμβάνει ένα διαφορετικό είδος επιστήμης, όπου οι επιστήμονες δε θα στέχονται πια πίσω από τις κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες τις δουλειάς τους - μια φυγή δηλαδή από την πατριαρχική επιστήμη στην οποία η κατάκτηση της φύσης είναι μιά αιχμή σεξουαλικής υπεροχής.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

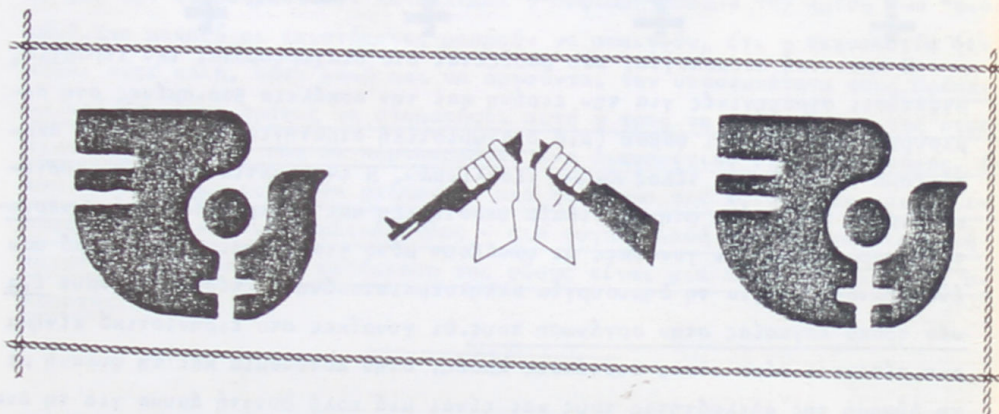

Η αρσενική κοσμολογία, που βασίζεται στο διαχωρισμό και την ιεραρχία, αναπτύσσει στρατηγικές για την ειρήνη και την ασφάλεια βασισμένες στη δημιουργία φραγμών και φόβου (μιά διαχωριστική στρατηγική ειρήνης). Το αποτέλεσμα: μια χωρίς τέλος κούρσα εξοπλισμών. Η εναλλακτική ^ή μιά δημιουργική ειρήνη βασισμένη στην αμοιβαία υποστήριξη και συνεργασία (μιά συνεργατική στρατηγική). Οι γυναίκες δε φωνάζουν μόνο για πυρηνικό αφοπλισμό σαν ένα πρώτο βήμα για τη δημιουργία αλληλοεμπιστοσύνης, επίσης δέχονται ένα νέο τρόπο εργασίας στην οργάνωση τους. Οι γυναίκες στο ειρηνιστικό κίνημα αντιτίθενται τώρα στους πυραύλους κρούζ, στην αστυνομία και τη φυλακή με τη δύναμη της αδελφότητας τους και είναι μιά πολύ δυνατή άμυνα για τη διατήρηση των αξιών και της ελευθερίας μας.

Αυτή είναι η άποψη μας και η πρακτική μας για ένα νέο τρόπο ειρήνης που κάνουν τις γυναίκες μιά πολύ σημαντική δύναμη στο ειρηνιστικό κίνημα, - κι όχι κάποιος "φυσικός πασιφισμός" που μας αποδίδεται. Η συνηθισμένη πίστη, ότι οι γυναίκες είναι από τη φύση τους μη επιθετικές, είναι η ίδια ένα μέρος του θηλυκού στερεότυπου της παθητικότητας, το συμπληρωματικό της ιδέας ότι η βία και ο πόλεμος είναι "φυσικά" για τους άνδρες. Όπως τα αγόρια μυσούνται στην αρσενική συμπεριφορά, έτσι και τα κορίτσια διδάσκονται να αποδέχονται την αρσενική κυριαρχία. Μαθαίνουν να μην έχουν εμπιστοσύνη στη γνώμη τους και στις φυσικές τους ικανότητες. Στη θέση της αυτοπεποίθησης και της διεκδίκησης μαθαίνουν την καρτερικότητα και την υπομονή.

Αλλά επίσης αυτός ο ρόλος της γυναίκας που υπάρχει, περιλαμβάνει πολλές ανθρώπινες αξίες, ιδιαίτερα εκείνες που σχετίζονται με την ανατροφή

και την ευαισθησία στις ανάγκες των άλλων. Κάτω απο μία ανδροκρατική κοινωνία πάντως αυτές καναλιζάρονται, ώστε να υποστηρίζουν την αρσενική υπεροχή, το αρσενικό εγώ. Έχει αναγνωριστεί πρόσφατα, ότι η οικιακή εργασία είναι μία απλήρωτη εργασία, αλλά δεν έχει γίνει αντιληπτό, ότι η "αγάπη" είναι επίσης μια εκμεταλλεύσιμη εργασία. Η κλοπή απο μία γυναίκα της αίσθησης του εαυτού της σαν ένα αυτόνομο και αυτόρκες άτομο, παράγει για τον άνδρα μια πλεονεκτική αίσθηση για τον εαυτό του. Το θηλυκό στερεότυπο παρέχει το περιβάλλον μέσα στο οποίο η αρσενική κυριαρχία και επιθετικότητα ακμάζουν. Είναι ο καθρέπτης μέσα στον οποίο οι άνδρες βλέπουν αυτά τα πράγματα σαν ηρωικά και τους εαυτούς τους περισσότερο απο τη διάρκεια μιας ζωής.

...

Οι γυναίκες δεν είναι κληρονομικά μη βίαιες. Είναι παραδοσιακά καταπιεσμένες και σαν κάθε καταπιεσμένη ομάδα συχνά στρέφουν το θυμό τους και τη βία προς τον εαυτό τους. Ούτε οι άνδρες είναι κληρονομικά βίαιοι. Είναι παραδοσιακά και δομικά αυτοί που υπερισχύουν και διατηρούν αυτή την κυριαρχία μέσα απο την καλλιέργεια της σκληρότητας και της βίας. Οι γυναίκες δεν αντιπροσωπεύουν τη "Μητέρα - Γή", που θα σώσει τον πλανήτη απο τα θανατηφόρα παιχνίδια των αγοριών - αυτό είναι επίσης ένα μέρος του ρόλου στήριξης και ανατροφής, που δόθηκε στις γυναίκες. Πάνω στη στήριξη και στη σιγή των γυναικών έχει φτιαχτεί το ανδρικό οικοδόμημα της κυριαρχίας, της εκμετάλλευσης και του πολέμου.

Οι γυναίκες έπαιξαν αυτό το ρόλο ακόμα και στα αριστερά κινήματα περιλαμβανομένου και του ειρηνιστικού - δακτυλογραφώντας, φτιάχνοντας τσάι και καταγράφοντας τα μέλη. Ακόμα είναι πολύ δύσκολο να πάρουμε άνδρες στο ειρηνιστικό κίνημα* όπως και για τις αριστερές ομάδες να αποδεχτούν, ότι η συμπεριφορά τους και οι τρόποι, που είναι οργανωμένοι, είναι μέρος αυτού του αρσενικού οικοδομήματος. Είναι δύσκολο να τους πείσουμε, να αποβάλουν την ιεραρχία και τον συγκεντρωτισμό απο τις συναντήσεις τους και να χρησιμοποιήσουν δόμες, όπου ο καθένας μπορεί να πάρει μέρος, να ακουστεί και να του δοθεί φροντίδα* όπου η ενέργεια του καθένα είναι εξολοκλήρου διαθέσιμη και δε σπαταλάται σε ματαιότητες ή ανταγωνισμούς. Πολύ δύσκολο ακόμα να αποδεχτούν την κεντρικότητα της γυναικείας καταπίεσης. Στην αριστερά ο σεξισμός συνδέεται μ' όλους τους άλλους -ισμούς (ρατσισμός, ιμπεριαλισμός, καπιταλισμός κ.λ.π.), αλλά συχνά θεωρείται σαν ένα ιδιωματικό και οικογενειακό θέμα για τώρα, μιά και η δημόσια πλευρά του θα εξαλειφθεί μετά την επανάσταση ή κάτι τέτοιο. Οι γυναίκες έχουν τοποθετήσει το σεξισμό επι του πρακτικού ακόμα και στα ειρηνιστικά κινήματα. Αλλά κι εδώ επίσης θεωρείται σαν ένα παράπλευρο θέμα. Δεν υπάρχει η αναγνώριση ότι η βία απέναντι στη γυναίκα - βιασμοί, επιθέσεις, εκμετάλλευση - η βία του πολέμου και οι εξοπλισμοί έχουν κοινές ρίζες. Ότι η βία, που ενάντια της αγωνίζεται το ειρηνιστικό κίνημα, είναι μία λειτουργία της σεξουαλικής ταυτότητας του αρσενικού.

Οι γυναίκες σε δράση

Οι γυναίκες παίζουν ένα ενεργητικό ρόλο στο ειρηνιστικό κίνημα σήμερα. Η πορεία των γυναικών απο την CARDIFF το 1981 δημιούργησε το πρώτο ειρηνιστικό κάμπινγκ στο GREENHAM COMMON. Παρά τις προσπάθειες για εκδίωξη οι γυναίκες εκεί διανύουν τον πέμπτο χειμώνα και η πράξη τους αυτή έχει εμπνεύσει πολλές άλλες. Το Δεκέμβρη του 1982, 30.000 γυναίκες πήραν μέρος σε μία διαδήλωση στο GREENHAM COMMON, περικυκλώνοντας ένα φράχτη με περίμετρο 9 μιλίων και κρεμώντας πάνω σ' αυτόν σύμβολα αυτών που αγαπούσαν και κινδύνευαν απο τους πυρηνικούς εξοπλισμούς - φωτογραφίες, μωρουδιακά ρούχα, ποιήματα, ζωγραφίες, λουλούδια. Πολλές γυναίκες κλείστηκαν στη φυλακή, επειδή πήραν μέρος σε μπλόκα ή σε δραστηριότητες μέσα στη βάση. Αρνήθηκαν να δεσμευτούν στο "διατηρήστε την ειρήνη", επειδή έπρεπε να συνεχίσουν την διαμαρτυρία τους ακριβώς για να φτιαχτεί ειρήνη.

Το κίνημα είναι επίσης ισχυρό και σε άλλες χώρες. Στις Η.Π.Α. 2.000 γυναίκες διαδήλωσαν στο Πεντάγωνο το Νοέμβριο του 1980. Η στάση τους έκα-
νε καθαρή τη σύνδεση μεταξύ της πυρηνικής απειλής και της καθημερινής κα-
ταπίεσης στη ζωή των γυναικών. Γυναίκες από διάφορες χώρες της Ευρώπης
σχημάτισαν τον πυρήνα για την Ευρωπαϊκή Πορεία Ειρήνης το 1981. Γυναίκες
από τη Σκανδιναβία ηγήθηκαν στην ειρηνιστική πορεία του 1982 μέσα από τη
Σοβιετική Ένωση. Επίσης υπάρχουν κι άλλες ειρηνιστικές πρωτοβουλίες, που
ξεκίνησαν από γυναίκες, όπως οι "MOTHERS FOR PEACE" (Μητέρες για την Ει-
ρήνη) καθώς και πολλές γυναικείες ειρηνιστικές ομάδες. Μερικές ομάδες έ-
χουν δημιουργηθεί από παλιά, όπως ο Γυναικείος Διεθνής Συνασπισμός για
την Ειρήνη και την Ελευθερία (WILPF) και η Φωνή των Γυναικών (VOICE OF
WOMEN). Άλλες φτιάχτηκαν πιο πρόσφατα, όπως η "Συμμαχία Γυναικών για την
Ειρήνη" (WOMEN'S PEACE ALLIANCE), τις "Γυναίκες για τη Ζωή στη Γη" (WOMEN
FOR LIFE ON EARTH) και τις "Γυναίκες Αντίθετες στην Πυρηνική Απειλή" (WO-
MEN OPPOSE THE NUCLEAR THREAT). Μερικές από τις γυναίκες που παίρνουν μέ-
ρος είναι ειδικά φεμινίστριες, άλλες όχι: η "WOMT" είναι η μόνη καθαρά φε-
μινιστική ομάδα. Δεν θα συμφωνήσουν όλες με την ανάλυση μου. Μερικές δου-
λεύουν με ομάδες και των δύο φύλων, άλλες μόνο με γυναίκες, πολλές κάνουν
και τα δύο.

Το να δουλεύουν οι γυναίκες σε ομάδες αποκλειστικά γυναικείες ή να παί-
ρνουν μέρος σε δραστηριότητες μόνο από γυναίκες, τους δίνει χώρο για να α-
νακαλύψουν την αυτονομία τους, να κερδίσουν εμπιστοσύνη, να βρουν την ταυ-
τότητα τους: την ευκαιρία ώστε να καταλήξουν σε δικούς τους τρόπους οργάνω-
σης, που βασίζονται στο διαμοιρασμό της ισχύος, στην υπευθυνότητα καθώς
και την προσωπική φροντίδα, που έχουν γίνει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα
του γυναικείου κινήματος. Κάθε γυναίκα, που πήρε μέρος στις δραστηριότητες
στο GREENHAM COMMON θα ξέρει το ισχυρό συναίσθημα, που δημιουργείται, όταν
οι γυναίκες δουλεύουν μαζί. Βμεις χρειαζόμαστε επίσης αυτή την ευκαιρία
για να καταλήξουμε στην ανάλυση μας: ένα σκοπό που μόλις αρχίσαμε.

Ο ηγετικός ρόλος των γυναικών στο ειρηνιστικό κίνημα δεν είναι (όπως
είπα και νωρίτερα) μιά έκφραση κάποιου "φυσικού πασιφισμού", αλλά ένα μέ-
ρος της άρνησής τους να δεχτούν τον διαιρετικό ρόλο, που βρίσκεται πίσω απ'
αυτήν την ιδέα. Με το να αρνείται να καταπιεστεί, αρνείται στους άνδρες να
είναι οι καταπιεστές.

"Θα υποβαθμίσουμε τη βία με το ν' αρνηθούμε να τη δεχόμαστε. Θα απαρνη-
θούμε ολόκληρο το πατριαρχικό σύστημα με τους θεσμούς του.... τα κοι-
νωνικά του σενάρια της κυριαρχίας και της υποταγής που όλα βασίζονται
στην υπερίσχυση του αρσενικού πάνω στο θηλυκό, όταν αρνηθούμε συνειδή-
τά, αυστηρά και ολότελα να είμαστε το χρώμα πάνω στο οποίο η ανδρική ε-
πιθετικότητα, υπερηφάνεια και αλαζονεία μπορούν ν' αναπτυχθούν σαν τα
αγριόχορτα". (ANDREA DWORKIN)

Φεμινισμός και δημιουργική (positive) ειρήνη

Με το να δουλεύουν οι γυναίκες μαζί ανακαλύπτουν ανθρώπινες αξίες, που
έχουν διαβρωθεί από την κυριαρχία του άνδρα. Φέρνουν τη φροντίδα και την
ανατροφή έξω από την οικογενειακή απομόνωση, όπου τρέφεται η ανδρική εξου-
σία. Η φροντίδα μας για τη ζωή πάνω στη γη δεν είναι αηολογική ή συναισθηματι-
κή: Είναι ορισμένη, ρεαλιστική και πολιτική. Η φροντίδα του ενός για τον άλ-
λο φτιάχνει ισχυρές ομάδες, όπου η δουλειά, η υπευθυνότητα και η δύναμη εί-
ναι κατανοημένες και παράγεται ενέργεια. Οι γυναίκες αρνούνται να "υπηρε-
τούν" τους άνδρες και να παρέχουν συναισθηματική υποστήριξη σ' αυτούς, όχι
επειδή περιφρονούν τη βοήθεια, που δίνεται από τον ένα στον άλλο, αλλά ε-
πειδή και οι άνδρες πρέπει να μάθουν να τη δίνουν ο ένας στον άλλο. Η απο-
ψη μας είναι: για κάθε άνθρωπο ένας ολόκληρος άνθρωπος* για τις γυναίκες, που
το απαιτούν, την αυτονομία και την αυτοβεβαίωση τους: όχι πιά στην αναζή-
τηση της "θηλυκότητας", στην υποταγή και την έλλειψη βοήθειας. Για τους άν-
δρες να μάθουν τη φροντίδα, την ανατροφή, το να δέχονται το συναίσθημα, να
παραδεχτούν την αδυναμία τους κι όχι πια να πρέπει να αποδείξουν τον αν-
δρισμό τους με πράξεις κυριαρχικές και βλαίες, αντί/ ^{αυτού,} να ζητούν μια δημιουρ-
γική ειρήνη μέσα από τη συνεργασία και τη δημιουργία εμπιστοσύνης.

Ένα πρώτο βήμα είναι να ενθαρρυνθεί η ίση συμμετοχή περισσότερων γυναι-
κών στο ειρηνιστικό κίνημα είτε σε αποκλειστικά γυναικείες ομάδες, είτε
σε μικτές. Αυτό περιλαμβάνει το πόσες γυναίκες πηγαίνουν στις συναντήσεις
ή στις διαδηλώσεις και ποιά ρόλο παίζουν. Πρέπει να είναι αναγκαία η πολι-
τική του ίσου αριθμού ανδρών και γυναικών στα γραφεία ή στα συμβούλια. Επί-
σης περιλαμβάνει την αλλαγή οργάνωσης των συναντήσεων και το στυλ των εκ-
δηλώσεων κάτω από το πρίσμα της εμπειρίας του φεμινιστικού κινήματος, χρη-
σιμοποιώντας στις συναντήσεις δομές τέτοιες, που ενθαρρύνουν την ίση συμμε-
τοχή απ' όλους, δίνουν αμοιβαία υποστήριξη και δεν κυριαρχούνται από λίγους*
- 37 -

όσο για τις εκδηλώσεις πρέπει να δείχνουν το κίνημα ανοιχτό και ευπρόσθε-
κτο γι' αυτούς που είναι απ' έξω καθώς και αποφασισμένο στον αγώνα του.

Πέρα απ' αυτό πιστεύω, ότι όλοι όσοι είναι αντίθετοι στη βία, πρέπει να
πάρουν σοβαρά την καθημερινή βία απέναντι στις γυναίκες, ότι όλοι όσοι υ-
ποστηρίζουν την ελευθερία, θα πρέπει να κοιτάξουν σοβαρά στο πώς καταπιέ-
ζονται οι γυναίκες, ότι όλοι όσοι δουλεύουν για την ειρήνη, πρέπει να εκ-
ριζώσουν από τη ζωή τους τη σεξουαλική κυριαρχία και την ιεραρχική σκέψη,
που γεννά τον πόλεμο. Απαιτούνται μεγάλες αλλαγές στο κοινωνικό, πολιτικό
και οικονομικό σύστημα, αλλά αυτές αρχίζουν από το σπίτι, στις προσωπικές
μας σχέσεις και στο πώς ανατρέφουμε τα παιδιά μας.

Σ' ένα επίπεδο δημιουργούμε μία εναλλακτική σεξουαλικότητα, που δε βασί-
ζεται στην κυριαρχία, αλλά στο σεβασμό προς τους άλλους ανθρώπους, στην ισο-
τιητα της δύναμης, του συναισθήματος και στην ικανότητα να παίρνουμε και να
δίνουμε γενναιόδωρα - να έχουμε εμπιστοσύνη, όταν δίνουμε και να είμαστε
τρωτοί, όταν παίρνουμε. Μία σεξουαλικότητα στην οποία το σώμα και το μυαλό
είναι ένα κι έχουν την ίδια αξία. Σ' ένα άλλο επίπεδο βρίσκουμε εναλλακτι-
κές λύσεις για την αυξανόμενη απειλή των εξοπλισμών και την καλή εκπαιδευ-
μένη επαγγελματική γκρούπα για την άμυνα μας. Αυτές βασίζονται γύρω από
δύο αξίες αυτοεμπιστοσύνης και δημιουργίας ειρήνης μέσα από τη συνεργασία μετα-
ξύ ίσων και την ευρεία γνώση της τεχνικής για μη βίαιη άμυνα των πολιτών.
Αυτό είναι τόσο σημαντικό για την προστασία από την εσωτερική καταστολή
όσο και για τους εξωτερικούς εχθρούς.

Η ανάλυση που προσπάθησα να κάνω εδώ, συνδέει αυτά τα δύο επίπεδα και
ίσως φανεί ότι κάνει πιο σύνθετο το θέμα της ειρήνης και συγχέει την απλή
απαίτηση για πυρηνικό αποκλεισμό. Κάνει τις αλλαγές, που απαιτούνται τερά-
στιες. Αλλά θα είμασταν τρελές αν φανταζόμασταν, ότι η ειρήνη είναι κατορ-
θωτή χωρίς τεράστιες αλλαγές. Απ' την άλλη πλευρά αυτή η ανάλυση σημαίνει
ότι δεν έχουμε να περιμένουμε τίποτα από τις κυβερνήσεις και τους στρατη-
γους. Μπορούμε όλες να κάνουμε ένα βήμα στη σωστή κατεύθυνση αύριο, στην
προσωπική μας ζωή, στην επόμενη συνάντησή μας. Το να καταστρέψουμε τη σε-
ξουαλική κυριαρχία, σημαίνει να υποβαθμίσουμε τα θεμέλια της ιεραρχίας, τη
αναζήτησης δύναμης και της βίας πάνω στην οποία βασίζονται ο πόλεμος και
προετοιμασία των χωρίς εμπιστοσύνη καταστροφικών όπλων.

